

262406

ESCU LIBRUA

CEÑEAN DAUDEN

CRISTABAREN EGUNERO CO EGERCICIOAC,

Mandamentu santuetatic esamiña eguiteco,
confesatzeco eta comulgatzeco pres-
taerac, guerozco oracio aquin.

MEZA SANTUA,

CALBARIOA ETA BESTE DEVOCIOAC.

Jesusen compañaco

AITA AGUSTIN CARDAVERA ZEC

ANIMEN ONERACO IPIÑIAC.

Iruñeco Apaiz nagusiaren baimenarequin.

TOLOSAN;

Andres Gorosabelen moldeteguin
1853.

Toledoco eta Sevillaco Cardenal Jaunac, eun eguneko barcacioac edo indulgencias eman dituzte bacoitzac, liburuko onetan oja bat iracurri, edo iracurten aditzen duten cristabentzat. Orobak bertako devocio bacoitza egutien dutenentzat.

IRACURLEARI AVISOA.

IRACURLE ONA: ez arren bereala, ascoren guisa icaratu: liburu bat idiqui orduco guztia beren gustora ez badago, ichi nai dute. Zuc orrela izan bear ezdezu: guztia bereala aditzea, orren erraz ez da. Elizaco gauzac, edo Dotriña aditzeco, gauzacasco latinetic artu bear dira. Meza santuac eta comunionioac gue esan al baño Misterio ezcutuagoac dituzte: gure dicha gucien iturri original edo jatorrizkoac, orieci dira. Fede ta gogo onaz iracurtzen asi zaite, eta laster edo nona-eztaquizula, Elizaco Doctrina, ta misterio andiac gustoaz, ta devocioaz diran guztiak adituco dituzu.

4 Aviso.

Vizcaitar asco gogotic asi , ta beren modura, eta gurera chil erraz, ta laster egun dira. Igaz iracurten batere etzequien nescacha baserrico vizcaitar balaurten Eusquerazco ondo iltzeco liburutic bere Aitari, piedade , ta devocio miragarriaz, iltzen laguntzen Cura jaunac , eta beste ascoc arrituric icusi dute. Onec ta beste baserrietaoco ascoc,jayetan bacarric lecioa artu , eta beste bague , ederqui icasi dute. Nagui alperrai ez zuc sinistu. Doctrinari ere eusqueraz icasi nai ez dute : ta Jaincoaren bildur bague icasi nai dutenai ere gogoa quentzeco, milla gauza eusqueraren contra esaten dituzte. Aurrac erraz icasen dutena, berac lotsaz, edo lotsagabe icasi nai ezdute San A-

Iracurleari 5
gustiñec ciona: onai jarraitzeaz lotsa guera, eta onai ez jarraitzeaz lotsa ez guera.

Animo bada Cristau ona : iracurteari gogotic ematen badiozu, eguiña dago guzlia. Naiz Vizcarratza , naiz emengoa cerala : itz guciak berealacoan ez adituagatic, laster orretara, ta ondo aditzera eguingo cera. Guc escolan Cartillaco oracioac , Misericordiazco obrac , eta Contriciozco Actoraño , cer esaten guenduan ezguenqueuela goiz gucietaan cantatzen guinducen eusqueraz ta arratsaldeetan erderaz. Escola maisuac au contuz eraguiten baitate, gucietai buruelan ecer costa gabe, laster ta ondo Oracio gustiac sartuko liraque: eta buruz daiten ori ederqui iracurriko luguee.

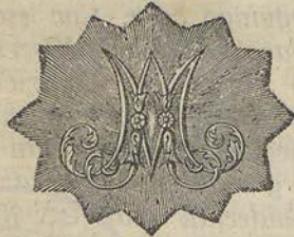

6

Avisoia.

Bide erraza ; goicean eusqueraz,
arratsaldean gaztelaniz Carti-
llaco Oracioac iracurri ondo, eta
Liburu gucietan maisu , eta dici-
puloac iracurten seguru jaquingo
dute.

7

CRISTABAREN

DEVOCIORIC SANTUENEN ICASQUIZUNAC.

Santuaquico Cristabaren de-
vocioa cer edo nola dan , Jesus
Maria ta Joseren devocioco Li-
buruan esan zan. Orainbear dan
arguiaz gure viotzac gorago ja-
sotzeco, Meza ta Comunio San-
tuaren eta orientaraco bear diran
oracioac aguertu ta gucien be-

guietan paratu bear ditugu. Egercicio divino oyen Dotriña edo arguiaren premia ceiñ andia dan, ondoena daquite confosere Jaunac, ta oyen zelo guztiaren bear naiz. Cristau onac Meza i-custen dute ta comulgatzan dira; baña cer dan Meza nola Comunioa artu bear dan eta nola Oracio eguin bear dan, chit guchic daquite.

Escolaric ez duten animaasco eta Jaincoaren gusto, eta atseguin andicoac intencio eta vorondate santuaz beteric gure gende oen artean, edo baster eta arcaitzarte orietan daude. Aita espiritual maite ascoc confesore onaren eguitecoric bearrena cer dan badaquite: au da, ezdaquiten oriei Ceruco videa

banaca confesonarioan eracuesta: gure necazari onai bear duten Dotriñaren argua eta escua ematen ta lagundu beren intencio ta espiritu garbiac Cerura jasotzen. Eta nola beren obra, eta nequeac goicetic Jaincoari ofrecitu bear diozcaten: ta beren lan, eta bearren artean noiçean beiñ beren viotzac alchatu bear dituzten, Meza Santua nola enzuten dan: Ceruraco vicitzaren edo Jesusen Pasiozco Mistrioetan cer frutu andia guretzat dagoan: confesio, eta comunioan nola ori guztia bacoitzac artzen duan.

Dicha oyec iristeko eracutsi bear zaye, nola beren animaz edo memoria, entendimentu ta vorondateaz baliatu bear dulen,

10

Egunerooco

eta baliatze au da viotzeco oracioa eta meditacio edo orren bide erreala. Onen gayac , eta erre-guelac liburu ascotan erderaz ar-quitzen dira. Eusquerazco eger-cioetan bearrenac eman ciran.

Jaunaren eta Ama Virgiñaren misterioen gañean oracio onen gayac ematea , gauza erraza da. Baña, nola gueyenac iracurten ez daquiten, eta daquitenac go-go guchi duten: gure pobrecho-entzat beste bideric arquitzen ez det, confesoreen zelo ta pacien-cia baicic , ascoc eguiten duten becela , confesonarioan banaca bacoitzari ondoen dago-quion neurrian lecio eta erre-guelac e-matea: ta au berau Jesusen vio-tzeco egercioetan ondo adie-razotzea.

Egercioia.

11

Ascorentzat oracio au egui-te-co demboraric onena da Meza Santucoa ; cerren beste libre e-do obcagoric ez duten. Oracio-raco vide, eta modu asco dira. Anima batzuec goragotic , bes-teac beragotic Jaunac beregana daramaizqui ; baña guztiai ber-din bere viotza escatzen die, eta berequin etaberetzat guztiac nai ditu. Ala berac eracutsi, ta aguinduricaco Oracioan gucioc esaten diogu: *betor gugana zure Reinoa.* Onetan fedeco argua , ta graciazco Erreinoa aditzen da; cer-ren gure Jaungoicoa ezagutzean eta amatzean eguiazeo Erreinoa dagoan ; lurrean beraren graci-an, ta Ceruan beraren glorian. Erreino onetan sartzeko videa badaquizu, Sacramentuac, Meza,

12

Eguneroco

obra onac , Oracioa , eta beste egercicio santuac dirala.

Ascoc oyen artean , santuen devocioa bederatzi-urren , edo Novenetan daucate. Gauza ona da: baña beguira zuc ondo , eta conseju erraz au seguru gorde zazu. Ama Virgiña edo Santuac onratzeco, esa zure edo besteen trabaju,edo animaconequeetan, oriec bitarteko nai dituzunean, liburu,edo errezo luce gabe, zure gusto, eta era oneco bederatz iegunetan, ondo ciñatu, Contriciozeo Actua viotzetic eguin, ta *Pater nosterra Ave-Maria, ta Gloria* bat egunero, baña Fede vici, Esperanza firme,ta Amorio andiaz esaitzatzu: eta nere contu Ama Virgiñaren , edo Santuen bitartez Jaincoac seguro adituco

Egercicioa. 13

zaituala ; zure escaria eguin e-
zazu onela : "Ama Santísima ,
»edo N. Santu , nere bitarteco:
»onelaco premian aurquitzen
»naiz : neretzat , edo urliarent-
»zat, nic escatzen dizudan one-
»laco favorea, alcantza zadazu." Ta ascoda au Jaincoac, eta bere Santuac zu aditzeco , eta orra Novena erraza.

Oracioric onenac. Pater nos-
ter eta Ave Maria dira. Esan dan fedeaz errezzatzen badituzu edo escari bacoitzean cer escatzen dezun ondo pensatu eta viotzean pisatuaz, Ceruco meditacio, edo oracioric onena egungo dezu. Zuc soseguz au eguitea da Oracio mentala. Santuac aimbeste alabatzen , eta zure oneraco againtzen dutena. Ta ona, confe-

14

Eguneroco

sore Jaunac, escola àndigabe necázaientzat Ceruco dotriña, eta videa sustrai onetatic conse-sioetan Jaunaren bildur santua dator, eta beraren leguea gordetzeco, ta eguiazco penitencia eguiteco gogoa età gurari, edo griña gaiztoac uatzeko animo vici eraguille bat: eta au da Ceruco oracio guciaren frutu ederra.

Emen dator ondo *San Buenaventura* oracioaren gañean ematen duan consejua, eta cristau on guciac gordetzeco chit deseatzen derana. Ala Mezatan nola beste zure devocio eta errezoetan chit soseguz eta gueldi egotea, eta isilic errezzatzea zure aldean daudenai zure errezo edo jolasmoduaquin obra

Egercicioa. 15

gaiztoric ez eguiteco. Santuac dio: *In spec. cap. 10 Juicio ga-bea, edo indiscretoa da oracioa ascori obra gaiztoa eguiten dia-na; eta zure oracio otsaz bes-teai beren devocio edo berotasuna quentzea.*

MEZA

ETA COMUNIO SAGRADUAREN DOCTRINA
EDO ICASQUIZUNAC.

Zuc onen gañean jaquin bear dezuna, Trentoco Concilio Santuan ederqui eracustenda. Doctrina au guztia lecu ascotan dacar, eta iracurri nai duenac icusi bitza: *Ses. 21. cap. 2. etc. cap. 8. Ses. 21. cap. 2. v. Ses. 22. cap.*

16 Egunero

1. etc. 2. usq. ad 8. inclusive. Lecu oyetan dacarren dotriña da: Sacramentu divino au comunioan batzuec artzen dutela ; baña gaizqui pecatariac becela, ta beren condenacionaco. Besteac Jaunaren gracian , ta ondo egonagatic ere comulgatzan ez dirala: baña sede vici, ta amorio iracequi batequin beren animetan deseoz Jauna artu nai dutela : oyec comunio espirituala , edo deseozco onetan sacramentalaren frutua artzen, ta sentitzen dutela. Irugarrenac berriz graciantea ondo comulgatzan dirala.

Lenengoac Comunioa artzen dute munduaren beguietan baña ez Jaincoarequico, ceren pecatu mortalean dauden. Bigarrenac, Sacramentua gure begui-

17 Egercioia.

tan artzen ez dute: baña bai Comunio espirituala, ta frutu aundiak Jaunaren beguietan.

Irugarrenac, Sacramentua graciantea artu, ta Comunio espirituala eta Sacramentala eguiten dute. Dotriña ciertoa da pecatu mortalean edo desgraciantea goanac Comunio espirituala ecin eguingo duala : eta pecatu mortalean ori deseatzea, pecatu andia da, nola ta pecatutic irteceko asmo sendo batequin eguiten ezdan. Baña Jaunaren graciantea zaudela espiritu ta deseo santuaquin beti comulga zaitezque, ala Mezatan, nola beste edocein lecu , ta demboretan. Ori nola dan guero esango degu.

Dotriña ciertoa da , ta Concilioac berac dio, naico luqueala,

Meza enzuten daudenac Sacerdotearen ondoren comulgatzea, sacrificio divino onen frutu andiagoac Mezatan dauden guciak artu ditzatén ; ta Canon Sagraduac diote, lenengo demboretan Mezatan ceuden fielac, comulgatzentzirala. Espiritu Santuac Concilioan dionez , zu Mezatan Comulgatzea nai du edolaric Comunio Espituala, edo deseozcoaz.

Emendic lecio bat icasten dezu, ta munduoen artean ondo bearra, au da: Cristau onac, sarri, edo ascotan confesatzen , ta comulgatzen icustean orien contra ez gaizqui itz eguitea. Obe da ascotan comulgatzea, bacan baño Eleiza Santac ori nai zuan, ta eguiten zuan Mezatan ceudenac Comulgatzea Jesu-Cristoc bere

viotzeco amorio guciaz ori nai du, berarequin bat eguin ta iza-teco ta concilioac ugari dotriña au Jesusen itzaquin eracustendu, ta zue icusten dezu, ascotan comulgatzea ceiñ gauza bearra dan guciontzat.

Zortzian bein, edo lenago garbitzen dan alcandora, edo arropa, urtean bein edo illean bein garbitzen dana baño errazago, ta obeto zuritzenda. Aditzen , ta icusten dezu: zortzian bein confessatzen dana , errazago comunioraco zuritzen , ta prestatzen dala, illean beingoa baño. Onec illero esamiña ona , damua ta propositua eguiteco ordu erdi bat bear badu, amabost egune-coaclurden bat asco du; tazor-tzian beingoac ondo prestzeco

20 *Egunero*
guchiago beardu.

Emen confesore jannac lagundu ondo , damua, ta propositua cein gauza andiac, ta bearrac diran eracutsiaz , ta damu ta propositu onetan, contriciozco actu asco eguiñaz jardun dezatela.

Cristau on, ascotan confesatzzen cerana, ez gueyegui bildurtu, ta zure confesioetan ez atzerratu. Diabru charrac esango dizu: zortzian bein edo gueyagotan confesatzea, ondo eztala, orregatik ez utzi: guezurra da. Ez sinistu, Confesore onaren esana eguizu. Ara: sentitzen dezu Jau-naren deya esaten dizula: confesa zaitez biar. Eguizu bada, aditu dezun ori. Ta zure vildurren artean contu cierto au eguin ezazu; confesatzeko aviso , argui,

Egercicioa. 21

edo gogoa datorquizunean , si-niste osoan zaude, Ceruco ins-piracio orrequin Jesus maiteac escutic artzen zaituala. Aita amo-roso batec bere seme edo alaba maitea artzen duan becela. Í O-rain bada, norc sinistu du, o-nec bere ume laztana galtzera ta ondatzera eraman nai duela? Iñorc ere ez. Bada guichiago Je-su-Cristoc galtzera ta gaizqui confesatzera eramango zaitu. Ez sinistu, ezpada zure confesoreari. Oni jarrai zayozu beti.

GOICECO ORACIOAC.

Jaungoicoaren fedeaz begui-ratu, ciñatu , ta egun onetaco obrac ofrecioitu itzatzu esanaz.

22

Eguneroco

Nere Jaungoicoa , graciac ta albanzac ematen dizquitzut, cernen egun onetara Zu servitzeco ecarri nazun , nic infernuan egotea mereci nuela.

Aita gurea ta Ave Maria.

Gaurco nere pensamentu, itz eta obra guztiac aguintzen ta ofrecitzen dizquitzut, nere Jesus onaren odol preciosoaaz batean zure gloriaric andieneraco, *Aita gurea ta Ave Maria.*

Ematen dizut itza zure gracia requin batean zu ez gueyago offenditzeco, batez ere onelaco peccatu gueyena arrastatzen nabean. Gaur diran indulgencias nere pecatuen satisfacioan eta animen sufragioan irabazteco intencioa eguiten det. *Aita gurea ta Ave Maria.* Indazu Jauna

Egercicioa.

23

orretaraco bear dedan zure gracia. Nere bitarteko Santu , S. N. ta N. lagun zadazute , nere itz, eta propositu au gaur eta beti ondo gorde dezadan.

Jaungoico Santua, portitza eta betiko bicitza cerana , libra gaitzatzu gaitz gucietatic Jauna.

ASTECO ZAZPI EGUNETAN
*eguin bear ditugun oracio eta
meditacio laburrac.*

Guizonarentzat da ondasun aundia meditacioa. Eguzquiac munduari servitzen dion aimbat servitzen dio animari meditacioa: arguitu eta berotzen du mundua ceñarequin icusi eta vici diran gauza guciac. Gure zori gaiztoacoa baldin vici ezpaguiña edo ecusico ezpaguendu; ecustea da ya beste vicitza bat: arguia da meditacioa; bada Cerutic dator; ceñac arguitzen digu entendimientua, dulzura aundi batequin. Instruitzen du cer utzi, edo cer escogitu bear degun; eracusten digu cer igaro dan, ta cer etor-

rico dan. Beguen aurrean ipintzen dio guizonari cer dan gauza laburra, cer dan beticoa eta cer dagoquion. Argui onec vorondatea berotzen du, consentimientua erabaquitzen du, eta determinatzen du obratzera ala-
co moduz, nun meditacio labur batequin deseguintzen ditu araguiaren berotasunac, eta munduaren amorioa. Ceiñ ichua, falsoa, galducorra eta nai ta nai ez galduco dana dan munduaren amorioa; argui onec deseguintzen du; eta dembora berean itzalten ditu araguiaren berotasunac bere garraren chispaquin. Emen bada, nere cristaba beguira eta ezarri zayozu cere buruari sellua seculaco condenacio, edo salvaciocoa. Bestela esazu,

26 Egunero

izan arren ondakorra atrebitzen cerala ichasoac igarotzera izarraz baliatu gabe. ¿Izan arren ichua, argui edo lagun gabe salvatuko dezula zure burua bide, lazo, altu baju, eta peligro gucietan? ¿Eternidade guztian gozatuko dezula Cerua, eta seculan Ceruco gauzaric pensatuko ez dezula? Beste moduz pensatuo izandu dute testamentu zarreco, ta berrico Santuac: ez bada demborai culparic eman. Ez da beiñere religiosoen constitucio edo erreguelaric ipini meditacioan fundatzen ez danic: onec gobernatzten ditu araco anima aye, ceñac arquitzen diran balantza batean ya ipiniiaz oïñ bata salvacioco portuan, ya atzera erreratruaz, aseguraturic Ceruco

27 Egunero

bidean. ¡O lecio gaitoetako gaztetasuna, cembañ bider cere bacarrean sospecha gaitoac egun dituzu! Guciontzat degu cerubat, ta bide bat: etzaigu besteric falta beguiratzea baicic, bañan contuz, nola gure etsayac inguratzen gaituzten, baita gure viotzetara cembañ sarvide edo ate dituzten. Lapur bildurra duanac ez du bidean cantatzen, bide sospechacoac armaquin, ta armatuaquin pasatzen ditu: ichasoan dabiltzanac indarrez arrauntzen dute demborale gaitoa sentitzean. Beraz dagoquizueristaba, ipintea zure cuidadu guztia meditacio labur onetan. Ara bada, bacarric egunaren parte chiqui bat escatzen dizut, bañan lenvici deseatzen dedana da e-

28

Egunerooco

gun ori zuc bear becela arreglatzea bada da gauza precisoa, chit guchi escatzen dizut, bada da guztiz eficaza, eraguillea, eta poderosoa meditacioa dan laburrenaere.

Bost parte ditu zure gazte demboraraco señalatzen dizudan meditacioac. Lembicicoa da oraciona, ceñarequin preparatu bear dezun, itz labur batzuen bitartez (zure viotzeco afecto ta deseo eguiazcoac laguntzen dizularic) escatzeria Jaungoico onari gracia meditatzeo ondo esquiñitaco puntuac. Bigarrena da biltzea sentiduac eta imaginacioa, escogituaz lecu aïn egoquia, nun ecerere ez dizun era-gotzico zure meditacioa: cergatic jaquizu barrungo sentiduac,

29

Egunerooco

campoco sentiduen ateetatic allegatzan diran gauza edo gauza oen antz edo iruipenaren mendean daudela; beragatic asco balioco dizu ez distractzeo ta espirituia oroitzeco, proponitzan dezun puntuia asunto importanciacoa becela meditatzea. Guztiz erraz movituco dizu viotza, belarriac eta beguiac ocupatzen dizun gauzac, bai nere cristaba, laster eguingo cenduque ayetaco aldia baldin eusko bacendu zure buruaren gañean ari batetic ezpata. Eusten dana da eriotzaco azqueneko trancean arpeguiric ederrena oritzen dala. Irugarrena da meditatzea proponitzan dan materiareng puntuac bi, iru edo modu gueyagotara; baña modu ba-

50 Egercicioa.

tera ascocoda baldin meditatza-
llearen entendimentua arquitzen
bada instruitua meditacioa asi-
tzeo nai duen guzlia, gauza as-
coc laguntzen dio arrazoi na-
turalari puntu proponitua da-
nean sencilloa: bañan bada im-
portanciazcoa andia, edo fede-
co puntu delicadua, utzi aldeba-
tera, ta sinistu Elizac eracus-
ten dizuna cere arrazoi natura-
lean fiatu gabe.

Laugarrena da vorondatea-
ren afecto andi batequin obra-
tzea edo meditatzea; vorondate
onac erabaquitzen du arrazoyac
aditzera ematen duan gucia, o-
racioa balitz becela; icasten du
aditzalle gustozco baten modu-
ra: Ezagutzen du garra dator-
rela suagandic, bere burua ani-

Egercicioa. 31

matzen du afecto ascorequin ta
eguiazco suspirioaquin, sutzen
du pecatuaren gorrotoan, vir-
tutearen amorioan, munduaren
desprecioan ta eternidadearen
deseoan: alaco moduz nun a-
sunto onetan, ez bada ere eguingo
alditequean diligenciaric aun-
diena, bai beintzat onena. Billatu
bear dana da gustoa, edo sa-
borea, ta ez jaquinduria, S. Ber-
nardoc dionez; Ta cer balio di-
zu asco pensatzea, ta ez ecer e-
guiteac? Ez culparic eman ez
jaquiñari. Irugarren partean e-
racusten dan becela, eciñ za-
baldu badezu meditacioa, ipiñi-
ezazu cuidadu gucia laugarren
onetan; Au gabe arc i cer ba-
lio dio? Eta onec uragabe asco
du balio. Ara emen egememplo po-

32 *Eguneroco*

deroso bat San Bnenaventurac elizaco doctore audiarena. Arquitu zuan S. Buenaventura Aita Egidio arrituric bere meditacioetan; eta esan cion «siquiera zuc ez dezu erraz izango cerrua ceñari Jangoicoac ematen dizun aiñ doai audi jaquinduriazcoa nun daquizun'videclaroa, ta seguroa» Bereala erantzun cion: aiñ urrutti dago nere ana ya Jaungoicoaren amorioa ja quinduriatic, nun dan zarrenac, pobreenac, simpleenac, ta obligacionic guchiena duenac dezaque amatu Jaungoicoa, eta unitu edo batu berarequin, ascoz urrago, Teologoen artean dan doctore onenac baño. Au aditu zuanean Egidio, contentuz bereric joan zan ciudadera, eta

33 *Eguneroco*

pozaz deadar eguiten zuan: zarrac eta gazteac, pobreac eta aberatsac, sanoac ta gaisoac, amaezazute Jesus, eta audiagoac izango cerate Ceruetan, Aita San Buenaventura baño.

Bostgarren partea da, edo consistzen du ipintzean viotzeco resolucio firme bat oracio aquin batean, alde eguiteco, amatzeceo edo despreciatzeco meditacioac eracusten dizquigun gauzac. Onetaraco deituco dezu Jaungoicoa zure amparora pechuco golpe serio, eta devociozco aquin, modu onetan mereci dezazun alcantatzea ain antsia deseatzen dezuna.

ASTELENA.

Jarri zaitez Jaungoicoaren presencian.

Eguizu oracioa: Aitagurea,
Ni pecataria, edo beste zuc na-
yago dezuna esanaz.

Nere viotzeco Aita, Jaungoico aundia: orain ipintzen zaitut nere beguietan gauza guciac ecus-
ten dituzuna becela: ¡Ah itsu-
men alferra: lecu gucietan ar-
quitzen cera, iñun baño gueya-
go nere viotzean: ta nic villa-
tzen det nizaz campora! ¡O ne-
re arguitasuna, argui eguin na-
zazu; zu consideratu', eta de-
sea zaitzadan!

Escogi ezazu lecu bat lagun
artetic apartatua, nun cere ba-
carrean igaroco dezun zure vi-

citza. Jaungoicoaren beguietan baceunde becela.

Lenengo puntu: Considera ezazu Jaungoicoaren aunditasun neurri gabea, bada Ceruen ga-
ñean, ta azpian ez da arquitzen gauzaric ain aundiric, ta ain chiquiric, ezta ere aiñ ezcitatatu-
ric, ceñagan ez dan arquitzen Jaungoicoa, aiñ unituric bera ecusiaz, socorrituaz, conserva-
tuaz, alaco moduz, nun momen-
tu batez desamparatuco balu,
ecer ecera viurtuco ez litzaque-
an.

Bigarren puntu: considera itzatzu ta ecarri itzatzu zure memoriara momentu guztiac uso arrazoizcora allegatu ciñanetic,
arquitzen ceran instanteraño, es-
na zaite, ta beguiria ceregan: ce-

re artean, zure conciencian, ya Jaungoicoaren legueaz gobernatu ceran, esribitzatzu zure pensamentuac, itzac, obrac, animaren intencioac, gorputzaren necesidadeac, loa, bellac guciac balantza batean ipiñi, ta beguirra ezazu ya mereci dezuna dan premioa,edo pena eternoia.

Irugarren puntu : considera ezazu cer quertatuco zazun Jan-
goicoaren presencian , ecusiaz mundo
co Erreguen palacioetan pasa oy dana. ¿Emen ez dezu e-
custen erreinoan diran guizonic
aundienc, eta aberatsenac pre-
sentatzen dirala Erregueren aur-
rean gravedade, eta modestiare-
quin, bere mendecoric humillen
ta pobreenac becela? Daudelaric
zutic beren oñen gañean gaiso,

edo eri egon arren? ¿Ez dezu e-
custen emen dan pasioric de-
sordenatuena , ta irazequien
itzaltzen dana? Virtutea ampara-
tu ta socorritzen dana? Malda-
de genero guciac guizonaren ar-
pegua pasatu ta lotsatzen due-
la?

Laugurren puntu : beguire
zayozu cere buruari , eta com-
para ezazu zure beguia Jaun-
goicoarenarequin, ceña seculan
engañañatzen ez dan , loac artzen
ez duen , secretoac ecusten di-
tuen , gauza guciac presente
dauzcan. Ez da ecer arquitzen
dan chiquienic ere neurten, ez
duenic ,edo pena edo premioz,
ta au eternidade bateraco. Mundua
engañañatzen du , lotzen da,
bere gauzac bacarric ecusten

ditu; onen pena andiac, eta premio chiquiac guztia da laburra. ¡Ah Eternoric edo beticoric ecer ez!

Ea bada, mugui ezazu zure efectoa, ta prepara ezazu beste peligro, edo etsayen lazoen contra, meditacioac esqueintzen di-zuna, desea zazu. Nere ichua, nere galdua, nic billatzen det vanidadea; eta ecusten det nigganic campora. Eta zu, ó nere arguia, etzaitut ecusten, nere ona ez det billatzen neregan! Baldin mundutar guztiac beren podere eta aberastasunaquin niri beguira baleude, baldin mundu guztsia nere mende banu ere ecer ez nintzaque Jauna zu gabe ecuesta lograto baneza, bañasco da Jauna, zuc ecusten ba-

nazu. Ay, jcembat dembora da ecusi ez zaitudala! Beragatic izandu naiz pecatuau largoya, virtutean epela, cuidadu gabea dembora aprovechatzeco, esquer gabea zure mesedeetan. Ez det pecaturic eguingo, badaquit beguira dagoana maldadeen vengatzallea nere Jauna ta jabea.

Ez naiz bildurtuco; ez det ucatuco, badaquit beguira dagoala nere Jaun defensorea.

Ez naiz izango esquer gabea aimbeste mesederi, badaquit beguira dagoala nere Jaun Criadore ta Redentorea.

Aprovechatuco naiz momentu guztietan, badaquit beguira dagoala, guztsia presente daucan Jaungoicoa.

Ez diet obedecituco nere pa-

sioai: ez diot seguituco nere buruari. ¡Nora guiatuco du bada ichu batec bestea , ezpada peligrora?

Buca ezazu meditacioa propositu labur, eta devociozco pechuco golpeaquin , ezarri ezazu zure pechuan , copetan eta arpeguiian itz au; *Jaungoicoa begira dago.*

ASTE ARTEA.

Cristabaren fiña edo destinoa.

Para ezazu atencio guciaz ta jarri zaite criatura gucien erdian ta begira egueizu, cer fiñetaco Jaungoicoac criatu cituan lenvicico sei egunetan.

Lenengo puntuia: zabiltza Ceruoco , aireco, lurreco , ichasoco

aimbeste, ta aiñ genero diferen-tearen artean ta icara zaite araco Jaungoicoaren mirarizco jaquinduria, ta potestade artzaz.

Bigarrena: begira guiezu bat banaca. Ecusico dezu nola len-vici Jaungoicoac criatu zuen artatic duten beren jatorria. Nola seculan mudatzen ez diran, ta ala arraultz bacoitzetic dator be-re generoco chita, eta ezcurretic arbola.

Irugarrena: Nola guztiac sus-piratzen duten beren fiña, ta cen-trao, ta ala ez dira guelditzen a-llegatu arte arria, sua, aicea, eta ura. Nola eguzquiac Ceruare-quin, eta Izarrac aimbeste se-cularen urteetan beren jornada beñere mudatzen ez duten. Nola urtearen lau demborac alcarri

42 Astearteko.

jarraitzen dioten. Nola beren demboran cantatzen duten egaztiac, bear eguiten duten erleac: ¡O guizon miserablea, zure servicio ta egemploraco!

Laugarrena: zure fiña, au da destinoa guizona, criatura guztien artean principalenada; criatura zure esclavoa da, ez empenatu averastutzen bada ori lurraldi dagoquio, ez vanidade gueyegui artu zure ichura ederraz zure sentiduaz, zure indarraz, bada onetan ventaja eguiten ditzemendico animaliacere. Jaungoicoari bacarric agradatzea, da zure fiña, eta destinoa. Beste arako mundo gauza ayezaz servitu zaitez Jaungoicoaren servicioraco, bañan ez pecaturaco; ¡Cer bada, uste dezu dala Jaun-

Meditacioa.

43

goicoaren vorondatea gauza guztiac zuri servitzea, ta zu beraren contra? ¡Ah zure miserablea baldin oec guztiae servitzen badiatuza, ta ez Jaungoicoa! ¡Cer ordena descalabratuagoric, izatea guzonac bacarric arrazoi naturalaren ezagüera, eta guzonac berac despreciatza baño? Contu bada, anima, ta zaude atalayan, aparta zaite munduko criaturetic, bada acusatuco zaitutze juicioan, lotsa zaitez eguzquiaren eta izarren obedientziaren vistan: luraren betico frutu, animalien virtuteetan, guztiac premio ta pena gabe; alaere zuc bateraco edo besteraco eternitatea izango dezunac becela.

Asteazqueneco
ASTE AZQUENA.
Pecatuaren dañuac.

Guizona pecatuan considera-
tza baño posible ez da desgra-
cia andiagoric imagiñatzea guiz-
zonaren entendimentuac, ez
destierro edo carcelaric, ez ta
ere mostru aiñ icaragarriric.

Lenengoa. Guztiz onac dira
gauza guztiac, Jaungoicoac crial-
tu citualaco; bacarric pecatua
da guztiz doaquea. Guztiac dato-
z Jaungoicoagandic: bacarric
pecatua sortu zan Jaungoicoa
gabe, ta Jaungoicoaren contra.
Infernuko dolore guztiac, demonioen
crueldade guztiac bacarric
pecatutic datozi: ¿Eta guizona
bacarric, ceñac munduan
recibitzen dituen favoreric aun-
dienac pecatu eguiten dute?

Meditacioa. 45

Bigarrena. ¡Pecatu bacar bat-
tec bota zuac Cerutic Lucifer,
Paradisotic Adan, eta ori, izanic
ura aingueruen burua ta au guiz-
zonena! ¿Cer mereci dezu zuc
guizonaren itzala aimbeste bi-
beste bider pecatu eguidezuna?
Zure tristea, baciñeiquien peca-
tua deseguitea-gatic Jaungoi-
coa guizona egun zala, padecitu
ta eriotza sufritu zuala.

Irugarrena. Ya bada oraiñ ba-
tu itzatzu dañuac pecatari erru-
carria; quentzen du gracia, araco
ondasun paregabe ura, araco
ondasun bacar ura, ceña gabe
guizona lurreco arra baño miser-
ableago dan. Galerazotzen du
araco fruto eder Jesucristoren
Sacramentuen, ta Cerutar gu-
cien merecimentuena. Isten du

Cerua; iriquitzen du infernua ,
cargatzen du cateaz ezarten du
uztarri berria, araguiaren sugar
berriac piztutzen ditu: ez du
seculan aitortzen ase danic az-
tuera zotzen du izan dezun vir-
tute eta merecimentua, itzaltzen
du Jaincoaren antz, eta semejan-
tza, unitzen du condenatua quin,
apartatzen du aingueruen com-
pañiotic, iltzen du anima, sober-
viaz betetzen du espiritu a, ucat-
zen du Jaungoicoa , adoratzen
du Satanas; aimbesterano lotzen
du, nun milagro andiagoa litza-
que pecataria justificatzea, mun-
dua criatza baño. ¡Ah, ta orain-
dic penagarriagoa ta odolezco
malcoquin negar-garriagoa da;
momentu labur bategatic salt-
zen du eternidadea!

Igues eguzubada anima, ¡Ah! a-
partazaitez aldezun ezquiero, mos-
tru cruel onegandic; bada bein
ichasten bazatzu etzera erraza-
partatuco: errazago da ez eror-
tea, erori ta libratzea baño. ¡Cer-
lastima andiagoric! Zure anima
Jaungoicoaren imagiña ta Ce-
ruaren herederoa , ainguueruen
laguna , Jesucristoren Esposa;
Zu izatea baño demonioaren es-
clava, infernuaren cautiva, Jaun-
goicoaren etsaya , Jesucristoren
lotsagarria: utzi itzatzu bada a-
raguiaren deseo desordenatu,
ondasunen lazo , eta honren it-
zal oyec. Ez bacera ofrecitzten
orrembesterano damutzea , sa-
mintasuna gozatzen da: conside-
ratuaz momentu labur batez E-
ternidadea.

OSTEGUNA.

Eriotzaco ordua.

Consideratu ezazu zure azqueneco agoniaco lantze, ta para ezazu zure imaginacioan, nola arquituco ceran zure azqueneco eriotzaren pelean.

Lenengoa. Eriotza da ciertoa da ere bacarra: ta azquena gauza gucienna. ¡O anima! ¡Ciertoa da eriotza, eta beiñ bacarric illbearra! Eta ill bearra gorputza duten gauza guziac.

Bigarrena. Ordua ez da ciertoa, aiñ sarri dator derrepente, nola aurretic aviso aquin: ez degú edade segururic, ez egunic, eta ez instanteric.

Irugarrena. ¡O cer divorcio,

edo apartamentua! Beguira nola peleatzen dan miserablea eriotzaco tormentu sentiduen ta mienbroenean; galtzen du colorea; icaratzen eta bucatzen da; salvatzenda ta icerditzena: aterazazu contua, cemba, ta nolacoac izango diran gorputza agonian dagoanean animac aurrez sentitzen dituan viotzeco estutasun, ta izugarritzco naigabeac.

Laugarreña alde guztietatic inguratzen dute anima izu-aldi icaragarriac. Demonioa presentatzen dizca beguien aurrean bere pecatu guciac, dembora gaizqui empleatua, merecimendu despreciatuac. ¡Ay nundira araco instante ayec, ceñetan momentu batez aprovechatu baniz, Cerua logratu nezaquean! Zori

gaiztooa munduko ondasunen
deseoa; ¿Cer guero esperatzen
dezu? Vide estua , ta bacarra i-
zango dezu eramango zaituana
Jaunaren presenciara juzgatua
izatera ; nun bacarric accompa-
ñatuco zaituzten zure obra onac
edo gaiztoac. Alferric orduan
miserable orrec deadar eguingo
dezu: aimbeste barcacio izango
du zure animac , cemba gustu
eta atseguiun cumplitudiozun zu-
re gorputzari ; alaere gusto gu-
ciac gueldituco dira gorputz illa-
requin usteltasuna, ta arrentzat,
eta anima bacarric presentatuco
da Jaungoicoaren juicioco ba-
lantzan.

¿Nola bada onembeste estu-
tasun , eta zure miserien artean
affilituric, uste dezu azqueneco

lance artan eriotza ona eguitea,
baldin alde aurretic beguiratu,
eta prestatzen ez bacera?

Eabada anima porta zaite eta
obra ezazu alaco moduan nola
deseatzen dezun arquitzea jui-
cioco demboran: ondasun tem-
poralac gozaitzatzu soñeco ar-
ropac becela. Ay ta beiñ illbear-
ra; eta guztiac ill bearra ; obra
onaz eta gaitzoaz campora, eta
guero eternidadea. ¿Beraz cer-
tan zaude lo , eta cergicat orren
esclavo? Jaquizu bada cristaba:
araguaia, gusto eta atseguintasun-
ac , ta desonestidadea , velan
daudela , eta nagusi dirala , zu,
ta zure animaren calteraco. Ho-
noreac , gustoac, ondasunac ta
beiñ utzi bear diran gauza guz-
tiac utzitzatzu; bada beste gau-

zaric ez dizute emango pena
eta dolorea baicic. Gaurco con-
sidera ezazu eriotzan. Cembat eta
dulceago dan loa, ondo emplea-
tutaco egunaren ondorengoa ,
ambat gozoagoa izango du bere
azqueneco suertea ta eriotza,
ondo empleatzen dituanac bere
pensamentuac , itzac , obrac ,
orduac , egunaç , urteac , bere
dembora , itz batean bere vici-
tzaco momentu guztiac.

OSTIRALA.

Azquen juicioco eguna.

Para itzatzu zure beguiac, be-
larriac, eta entendimentu guz-
tia Josefateco Celayan, nun ba-
tuco diran guiza casta guciac
trompeta icaragarriaren soñura.

Lenengoa. Aurretic datocen
señaleac aditzera ematen dute,
cer icaragarria izango dan egun
ura. AnteCristoren persecucioac,
alacoric izan ez dan becelacoa,
Iehasoaren lurrerac, irteerac, ta
animalien alvorotoac: ibayen a-
cierac; lurraren dardarac, ceñe-
tan munduko gaztelu , ciudad, ta
palacioric gogorrenac auts
biurtuko diran : Ceruco izarren
erortear, mendien , eta aitzen
labañerac, landare , ta arbola
guztien galerac, guizonen icarac,
oen alferriacoko igueseracta dea-
darrac.

Bigarrena. Adan-egandic a-
siric izandu diran guizon guztiac
presentatuco dira Josefateco ce-
layan, icaragarriazko trompeten
soñuan , criatura guztiac bata

besteen contra armatzeco bu-llan, ceñarequin pecatariac nai izandu ez duen servitu salvatze-co.

Irugarrena. Emen aguertuco dira itzac, obrac, ta pensamentu guztiac. ¡O cer lotsa! ¡An bay a-gradecitua izango dala virtutea, ta despreciatua pecatua, aurpe-guiz aurpegui acusatuco ditu demonioac pecatu aundiac, chi-quiac eta guztiac, conciencia barrutic garaituco du, gañetic Jaungoicoa dagoalaric irazaquia vengatzeco, azpitic infernua idiquiric! ¡Ay cembat estutasunen artean ecusi bearra duan bere burua guizonac!

Laugarrena. Jesu-Cristo lotsa-tuco da aimbeste mesede eguin diozcalaco guizonari, eta gui-

zonac aiñ guchi estimatu diola-co bere Jaincoari : arpeguita ematen diolaric etsayac, nola bere demboran nai ta nai ez engañatu dituen guizonac, eta bere lazoaquin munduaren par-tetic gueyena beraganatu duen. Beraz lotsa colera biurturic, e-rabaquico du icaragarrizco az-queneco, eta ¡ay apelacio ba-gueco sentencia! Biralduco ditu bere ezquer aldetic tropan eter-nidaderaco, esanaz: *Zuazte ma-daricatuac su beti beticora!*

Batu zaitez ceregana anima, eta viotz viotzetic damu zaitez: ayez cuidadoric ipiñi guizonen sentencietan: Jaungoicoac beste moduz juzgatzen du: ez zaitecela engañatu. Eguizu beti conse-sio osoa. Uste arren libratzen

56

Ostiraleco

cerala Tribunal onetatic , bese
teari contu. Obeago dezu emen
baten aurrean lotsatu zure sal-
vacionaco, ta ez an guztien aur-
rean condenacionraco. Losincha-
tzen zaituzte gustoac , ta atse-
guintasunac, atzeraitzazu araco
Jesusen sentencia icaragarri a-
requin: *Zuazte madaricatuac etc.*
Misericordia izazu, Jauna, nizaz,
zure misericordia audi arzaz.
EZ arren Jauna conturic escatu
niri zure siervo oni. EZ det Jau-
na gueyago ofendituko , ez naiz
biurtuko gueyago loitzera, gus-
tatzen zat garbitasuna eta ino-
cencia.

LARUMBATA.
Infernuko penac.

Jechi zaitez infernura , eta

Meditacioa.

57

cuidadoric andienarequin esami-
ña itzatzu ango tormentuac.

Lenengoa. ¿Uste dezu azque-
na dala eriotza? Ez , seguitzen
dio oraindic gaitzoagoa dan vi-
citzac: vicitza condenatua , edo
illa, au da eriotza vicia.

Bigarrena. Anima irteten dan
becela gorputzetic , condenatua
Jaunaren Jucioaz , entregatua
izaten da bertatic demonioaren
mendera. ¡Ta ay aren errucarria!
¡Cer tormentuac sufritu bearra
dan , embidia , eta soberviazco
lecu artan!

Irugarrena. Han gorputzeco
sentidu gucien pena. Ecusico di-
tu mostru icaragarriac, tormen-
tu ecin sinistu ditezqueanac. A-
dituko ditu ortzen carrascadac,
blasfemiac, negarrac, eta guztiac

58 Larumbateco

confundituac , ta desesperatuac . Gustatuko du azufrea , quiratsa , gose eta egarri miserablea . Usai eguingo die ur atsen samin-tasun guztien samiñenai : besar-catuko ditu mostruo icaragarrrienac . Pecatu genero guztiac su eguingo dute , itzalico ez diran garretan . Miembro guztiac sentituco dute beren tormentu contrariao , eta gueyena sentituco duena da eternidadean irautea eriotza vici onec .

Laugarrena . Andiagoac izango dira animaren tormentuac : araco concienciaco ar ura , ceñac erretzen , orchicatzen , eta puscatzen duen infernuco illum-pe triste artan icusten dituen vitartean arguitasun , eta segurida-de guziaquin alde batetic ichiac

Meditacioa.

59

infernuaren auba , Ceruco atea , penitencia eguiteco dembora , guztia Eternidaderaco ; bestetic beti egon bearra Jaungoicoaren , eta Cerutarren gorrotoan , graciariac , ta gloria gabe . Ay , ta nere zorigaiztoca , deadar eguingo du , nic galdu nituan momen-tu labur bategatic araco dicha , ta zori on eterno ayee . Ay ta nic instante labur bategatic , artu ni-tuan orain sufritzen ditudan tor-mentuac , eta tormentu infernu-coac , ta beticoac . Emendi datozen desesperacioa , blasfemia , negar-ra ta guztiac eternidade batera-co .

¡O anima , ó anima nerea ! Bal-din seculan nere entendimentu-ra allegatu bazat , cer dan eter-nidadea , emendie aurrera bai

meditatuko derala, oraindaño
baño obeto. ¡Ay ta cembat bider
pecatu eguin dedan, beste aim-
beste aldiz mereci nuan eterni-
dade ura , bai ta ondo irabacia!
¡Ay ta cer lotsa artu bearra nai-
zan, zori gaiztoco gusto ta atse-
guntasun labur, eta ecerez ayec
gatic! Alde eguijute nigandic
desonestidadeac, jolasac, gusto,
ta atseguntasunac, badaquit a-
llegatzean eternidadea nere en-
tendimentura, izotz ta arri viurt-
zen dala viotza. ¡ O nere Jaun-
goicoa , emen sutu , ta quiscal
nazazu! Eguizu arren nic cum-
plitzea, aguintzen dirazuna , eta
aguindu zadazu nai dezuna e-
men , guero barca guidazu e-
ternidadea , amen.

IGANDEA.
Ceruco gloria.

Igo zaitez cere viotz, eta sen-
titu guztiaquin, ta jarriric Ceru-
tarren compañian, medita ezazu
aven zori ona, ceregan sentitzen
dezun gozoric dulceenarequin.

Lenengoa. Guztia ecusten da
infernuo contrara , au guztia
da gaitoa; emen contrara guz-
tia da pensatu alditequean one-
na.

Bigarrena. Sentidu guztiac,
icusmenac, enzuerac, gustaerac
gozataco dute atseguntasun ca-
bugabecoa; bacoitzac amatuco
duana osoro mempetuko du : ez
du bada seculan beguiac ecusi ,
ez belarriac aditu , cer pres-

atu duan Jaungoicoac bere es-
cogituentzat.

Irugarrena. Beragatic guizonec aditu dezaquean modura, comparatzen da Ceruco gloria erreinoarequin, ciudadequin, Eztayaquin, Ortubarequin, perla fiñaquin, jabe bagueco ondasunaquin, oetaco bacoitzera oidan deseogatic. ¿Baña cembat dira gañeraco Cerutarren compañian arquitzen diran doteac? Araco coro ayec, araco Bienaventuradu ayen arteco compañía, nun arquitzen diran aiñ gozoz beteric nola batec izan aldezaquean gloriaric aundieta izango dute guztiac.

Laugarrena. ¿Ceñec comprenditzen du animaren bienaventurantz? Ecustea aldetic, eta o-

soro Jangoicoa bera dan guztia, ta Jaungoicoagan gauza guztiac. Gozatzea Jaungoicoa, eta Jaungoicoarequin gauza guztiac seguridade osoarequin. Ecustea bere beguiquin alde eguiñic libratu dan castigua, ta alcanzatu duan coroa. Eta coroa onetan, ¿nolako premioac obra on bacoitzarenac? An deseo codicia gabea, satisfacio eguiñigabea, gozo abundancia saltaric gabea, ta alegría dolore gabea, posesio seguroa bildur gabea.

¿Nay dezu gueyago? An ondasun deseatu, pensatu, ta ponderatu ecin alditezquean guciak batere gaitzic gabe araco eternidade seguru ta zorioneco artan.

¡O nere Jaungoicoa! ¡O gauza guciien jabea! ¡Nere tristeal! Cem-

64

Igandeco

bat ta luceago dedan mundu
onetaco vicitza, ceñec eman al-
ditzaque uso baten egoac , leen
bait leen egatu, ta descansa na-
din! ; O anima desdichatua ! ; A-
trevitzen cera oraindic seguitze-
ra gusto loi, ta labur oyec, en-
gañaturic oyen erreñuan , mi-
chirrica arguitan becela ? ; Ah
eta cer seguroa dan itzac, obrac
eta pausoac eternidade batean
izango duten pagua! Ambat es-
timacio gueyago an izango du,
cembat eta despreciatuagoa dan
emen, ; Ta alaere ez dezu sufri-
tuco gaitzie batere, eta despre-
ciatuco emengo oudasun falso
labur galducorrac ? Bai nere
Jaungoicoa , erabaqui det ber-
tatic, ta itz ematen diot, beror-
ren servitzetic ez alde eguiteco

Meditacioa.

65

beretzitzera noa dembora alaco
moduz nun momenturic labur-
rena ez det galduco ; ascotan
nere beguiac alchatuco ditut be-
rrorren palaciola, beguiratuaz e-
gunaren, ta gabaren begui eder
oyei; au da eguzquiari, eta izar-
rai, oetaco bacoitzac ematen di-
ran consuelo , eta pozarequin
desea dezadan vicitza araco Ceu-
ru artan nun arquitzen ceran ; O
nere Jesus ona!

IRU AVE MARIAC.

Goicean, egüerdian, eta arrat-
sean iru Ave Maria errezatu, ta
indulgenciac irabazteco , esazu
modu onetan.

Angelus Domine etc. Aingue-
ruac Maria Virgiñari berri onac

66

Igandeco

eman ; eta espiritu Santuaren
graciaz , Semea artu zian. *Ave
Maria.*

Ecce Ancill etc. Ona Jaunaren
esclava, zure itzaz batean, eguin
bedi nigan. *Ave Maria.*

Et Verbum Caro etc. Jaungoi-
coaren Semea Guizon eguzinhan,
eta gure artean vicitu zan. *Ave
Maria.*

Jaungoicoaren Ama Santa er-
regu ezazu gugatic, Cristoren
promesen diña eguin gaitean,
amen Jesus.

ORACIOA.

Iguzu arren Jauna gure ani-
metan , zure gracia, ainguerauc
berri onac ecarri, eta Cristo zu-
re semearen encarnacioa ezagu-
tu degunoc , arren pasio ta gu-

Meditacioa.

67

rutzeagatic , Resurrecioco glo-
riara eramanac izan gaitean. A-
men.

**MAYA BEDEINCATZECO
ORACIOAC.**

Aitaren, eta Semearen Espiri-
tu Santuaren icenean, Amen.

Jauna, gure esperantza zugan
dago , ta jateco bear dana zuc
ematen dez u zure escua zabald,
eta gucioc bendicioz betetzen
gaituzu , *Pater nosterra.*

Aita gurea errezatu, eta gue-
ro devocio andiaz esazu.

Doai gucienc emalle gure Jau-
na, Zure escutic guc artu ta jan
bear degun gacia bedeinka eza-
zu, Jesu-Cristo zure Semea-ga-
tic eta beraren icenean. Aitac

68

Igandeco

eta Semeac, ta Espiritu Santuac
gucioc bedeinca gaitzatela, eta
bere gloriaco mayera betico e-
raman gaitzatela. Amen Jesus.

*Janaren ondoren graciac emate-
co esazu.*

ORACIOA.

Aitaren , eta Semearen , eta
Espiritu-Santuaren icenean , †
Amen Jesus.

Graciac , eta alabanzac ema-
ten dizquitzugu gure Jauna, o-
rain, eta beti egun diguzun on
gucia gatic. Zugandic gure ga-
ñera etorri dan bendicio, ta me-
sede onegatic , mundu guziac
beti alaba zaitzala , Amen Jesus.
Pater noster ; eta guero esazu.

Oracioa.

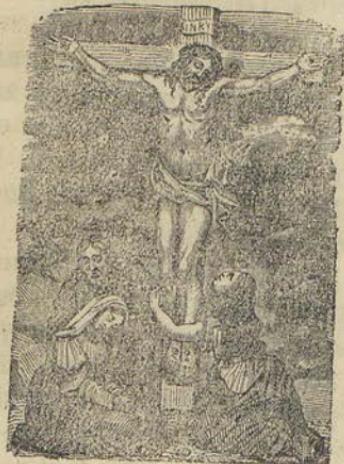
69

ORACIOA.

Gure onguille guciai , Jauna
Zure bendicio ugariaz paga za-
yezu, Zure icen Santuagatic: eta
anima fiel guciac Cerura , Zu
alabatzera, eramaitzatzu. *Pater
noster Ave, etc.*

Ta guero anima fiel guciai
Jaungoicoac betico descansua
diela. n. Amen. *Emen batu gai-
tean Jaunac berac Ceruco Glo-
rian gucioac batu gaitzala Amen.*

ONDO CONFESATZECO
EJERCICIOA.

Confesatzeco gogoa Jaungoi-

coac ematean , favore andi bat eguiten dizu. Intencio ori zuc artzean ceregana bereala , ta zure viotzean sartu bear dezu, ta bacartasun orretan pensatu Sacramentu onetan pecatuetatic Jaungoicoagana viurtzeco bear-dezula. Lenengoa Beraren Gracia beti prest dagoana. Bigarrena , prestatzeco dembora. Iru-garrena diligencia , edo zure e-guin naya. Jaunari bere osensa gucien damu andi bat escatu bear diozu, eta conciencia ondo esamiñatzeco gracia esanaz.

ORACIOA.

Nere Jaungoico guciz ona:
nere gaitz gucietatic zugana
biurtu nai det baña orretaraco
nere pecatuen illuntasun one-

72

Esamina

tan zure argui bear naiz. Mundu galduaren argui, ta erre medio bacarra, Zu cera. Zure misericordia aundia gatic, arren Jauna nic bear dedan arguia indazu; nere conciencia illuneco basterra ondo icusteco, ta nere culpac, nere animan diran becela, ezagutzeco. Betor zure gracia, oriez ondo pisatu, eta escatzen duten damu, ta proposituaz bear becela confesatzeco. Ori Jauna deseatzen det, ori erregutzen dizut, eta ala uste det alcantatztea Jesu-Cristo. Zure seme Jauna-gandic, Amen Jesus.

**AMA VIRGIÑARI TA SANTUAI
ORACIOA.**

Ceruetaco Erreguiña Jaincoa-

Aurrea.

73

ren Ama chit Santa, eta pecatari Zugana negarrez datocen gucien misericordiazco Ama, gurutzearen oñean Zure semearequin nigatic igaro cinducen penac-gatic, escatzen dizut, artu nazazula zure amparoaren azpian, beraren pasio eta merecimiento santuaz confesio onetan ni aprovechatzeco. San José guciz doatsua, Jesus, ta Mariarentzat bitartecoric maiteena, biaquin eguizu nere pecatuen damu eguiazco bat alcantatzeco Geruco Santu, ta aingueru guciac eta Zuc nere aingueru guardacoa, erregutu ezazute, penitenciaco Sacramento Santu au ondo artzeco presta nadin, Amen.

ESAMIÑA CONCIENCIACOA.

Escola dutenac, liburu ascotan daucate esamiña au eguiteco modua. Irakurten ezdaquiten euscalduñai, daquiten batec irakurri, ta ori errazago eguiteco bidea nic eman nai det.

Mandamentuetan, cierto ezdaquitenac cembat bider pecatu egun duten, beren modura esan bear dute onembeste bider guchi gorra bera. Eta b. g. g. b. letra oec ori esan nai dute.

Lenengo Mandamentua.

Vici guztico pecatuac billatu

nai dituanac, uso arrazoizcotic asi bear du pregunta bacoitzean.

Esamiña onetan galde cere buruari, Jaincoaren legue, ta dotriña, edo jaquin bear ciran gauzac, beren demboran icasi cinduan, edo ez: ta zure hume, edo contuocai eracutsi ciñiozcan, edo ez.

Fede, Esperanza ta Caridadearen actoac egun dituzun.

Fedeco gaucen contra ecer sinistu dezun, ezaguturic Fedearen contra zala: oartu ezquiero orrelako pensamentu, edo du dari lecuric eman diozun. Baña tentacioac nai eztezula, burura etortzea ezta duda, ta ez pecatu quentzeco aleguiña zuc eguiten badezu.

Amesetaco gaucetan, sorguin-

queria ,edo orrelacotan sinistu dezun ,edo orrelacoric eguiñ ,edo eraguin.

Jaunaren misericordiaz, desesperatu dezun.

Jaungoicoaren ,Ama Virgiñaren ,edo Santuen contra aserratu,edo blasfemiaric esan dezun.

Madaricaturic,edo escomicatoric egon ceran.

Confesio ,edo Comunio gaiztoric eguiñ dezun, pecatuac berariz,edo lotsaz,edo bestela utziaz, dolore ,edo proposituaren faltaz, ta cemba t confesio gaizto urtean izan diran

Penitencia cumplitu gabe utzi dituzun ta cemba b. g. g. b.

Urteoroco confesio ,edo Pazcuetaco Comunioa utzi dezun. Ta

confesio gaizto ,ta Comunio sacrilegoaz,edo gaizqui eguiñaz Elizarequín cumplitzen ezta.

Sacramenturic, nola dan Ezcontza ,edo besteric , pecatu mortalean zaudela , artu dezun.

Voto,edo promesa Jaincoari edo santuai eguiñic cumplitugabe zure culpaz utzi dezun.

Besteen devocioaz, virtutezco obra ,ejericio,edo obra onaz edo orietan dabilzanaz burlaric eguiñ dezun.

Bigarren Mandamentuan.

Juramentu falsoric ,edo guezurren gañean eguiñ dezun : cemba b. g. g. b. Ecer ecen gañean,edo ecer importa ezagatic Juramentua guezurrarequin dan

78

Esamiña

gucian, beti da pecatu mortala.

Dudan, edo ala zan, edo ez gauza jaquin gabe, dudaren gañean ciertotzat juramenturic e-guin dezun.

Erreparo gabe, naiz guezurra, naiz eguiā dala, juramentuac e-guiteco oitura, edo costumbreric izan dezun.

Gaitz andiren bat iñori eguiteco, ta cumplitzeco intencioaz juramentu eguin dezun. Gaitz e-guiteco intencionoric ezpazan ere, beti da pecatu mortala, ceren guezurrarequin dan. Gaitz andi, edo pisua da bofetada bat ematea, ta beste gaitz andiagoac.

Pecaturen bat ez eguiteco, edo obra onen bat eguiteco, juramentu eguin, ta ausi dezun, cembat b. g. g. b. Gauza chiquien

Concienciacoa.

79

gañean juramentua ausitzea, pecatu veniala da.

Pecatu mortalen bat eguin duela bère burua alabatzea edo eguingo duela esatea, naiz eguiā, naizguezurra dala, beti da pecatu mortala, orren gañean juramentu eguitea, ta cumplitzea guero da beste pecatu mortala.

Justiciaren aurrean juramentu falsoric eguin dezun, edo besteri eragin diozun: ta iñoren caltean zan.

Juramentuac berez nola diran, ta cer itz modu juramentu diran edo ez diran, confesore jaquin-suac bacoitzari ondoena esango dio.

Juramentutzat itzen batzuec artu, edo iduqui badituzu, ta guezurraz esan, edo dudan, or-

80

Esamiña

rela confesatu bear dituzu, ta
gueroço jaquin ondo, juramen-
tu noiz diran.

Irugaren Mandamentuan.

Bearric premia gabe, igande
edo jayetan egunin, edo eragunin
dezun, jayetan necesidate gabe
bear eguita, beti da pecatu.
Noiz dan beniala, edo mortala,
Confesoreac esango dizu.

Jai egunetan zure culpaz Me-
za utzi dezun, edo besteri entzu-
tea eragotzi diozun.

Batec uste bazuan Meza izan-
go zala ta aleguiña egunin, ezta
culpa ez arquitzea.

Meza galtzeco peligroan zure
culpaz egon ceran.

Bidezcoai, aur chiquidunai,

Concienciacoa.

81

ta eriaquin daudenai cer egunin
bear duten, Confesoreac esango
die.

Mezaren parte andian itzque-
tan, batera bestera beguira égon
ceran, edo orrela besteri era-
guin diozun.

Garizuman arraultza, edo es-
ne gauzaric, Bulda artu gabe,
jan dezun, ta artzeco intencioa
ezta asco.

Ogueita bat urte cumplitu ez-
quero, Elizaco barau egunac
gorde dituzun.

Premicia ta Amarrenac, bear
becela pagatu dituzun.

Laugarren Mandamentuan.

Onetan umeac Gurasoai zor
diozcate Amorioa, Errespetoa eta

Obediencia. Beguire ezazu bada ondo, oyen contra gauza pisu, edo anditan faltatu dezun: beguire ondo zure demboraco obretan, itzetan ta beste moduetan nola, certan eta cemba b. g. g. b. uts egun dezun Jaincoaren legue onen contra.

Gurasoen icenean emen aditzen dira Gurasoen ordeco guciac, eta Nagusi Echecoandreas.

Orrelacoen Testamentu, eta mandac, zure contura daudela cumplitu gabe utzi dituzun.

Emen gurasoac, orien ordeco, eta Nagusi, Echecoandreas begiratu bear dute beren obligacio andia nola eranzun dien; humeac, edo beren contucoac nona aci dituzten, ala dotriñan nona oitura, edo costumbre one-

tan ta Jaunaren bildurrean: edo gaitzeraco bideric ejemplo gaizto edo escandaloric eman dien. Edo beren demboran estadua ematen dien, edo ori ondo ta peccatu gabe artzeco bidean lagundu dien.

Jocoan, tabernan, edo viciotan echeraco bear zana galdu duten edo echean vici gaiztoa ematen duten.

Bostgarren Mandamentuan.

Bere buruari, edo besteri eriotza edo gaitz andiric deseatu dion: edo iñor ill duan, eritu maquilladaric eman edo beste gaitzic egun edo deseatu, cemba b. g. g. b.

Iñor itzez bere arpeguian gaizqui tratatu duan.

84 *Esamiña*

Aserre aldi edo ocasioric bilatu duan edo orrelacoetan arquitu dan; edo pecatu mortalean dagoala eriotzaco peligrotan, edo ocasiotan sartu dan.

Iñoren gaiz andiaz bere vioztetan atseguin artu duan edo iñoren onaz damuric izan duan.

Diosala, salva edo itza aserreziñori ucatu dion. Gorrotoric vioztean iñoren contra iduqui dezun.

Madaricacio, edo maldicioric iñori bota diozun; jan edanean gueyegui zure osasun, edo buruaren caltean, ezaguturic sartu ceran, ta gucion, cembañ g. b.

Aurric galtzeco, edo abortoren batean culparic izan dezun.

Conciencioa. 85

*Seigarren, ta bederatzi-garren
Mandamentueta n.*

Emen beguiratu bear dezu, cer pecatu eguin dituzun, pensamentuz, itzez, escuca, ibillerazta obraz; ta cer personaquin, edo cer estadutacoaquin, ta cembat b. g. g. b. Esan bear diran estaduac dira; 1. Libreac ciran. 2. Ezconduac, edo catigu ceudenac. 3. Jaincoari consagratuac. 4. Zure aideac, laugarren graduraño, edo bestearquin, ceñarequin pecatu eguin dezun, bigarren graduraño. Ta ezcondua bacera, zure guizon, edo andrearen aide zan ta au laugarren graduraño. Besterequin pecatu eguin ezquiero, oyec dira esan bear diran estaduac.

Pecatu gucietan zure estadua esan bear dezun; libre ciñalacemba, ezconde ezquiero cemba: voto, edo juramentu, onetan pecatu ez eguiteco ezquiero, cemba. Lecu sagraduan onelaco pe-
caturic eguiñ dezun.

Pensamentu loyetan atseguiñ artu dezun, edo ezagutu ezquiero, zure artean atseguiñ artzen egon ceran.

Gozoz, edo deseoz orretan consentitu dezun: »Nic onelaco gauza, edo gusto eguingo nu- que urlarequin» Ta esan bear da estadua, ta cemba b. g. g. b.

Pecaturaco iñor billatu, edo tentatu dezun: issilmandatu, er-regalo, billete, edo bestez ba-liatuta.

Orrelaco bide, edo pausoetan

iñori lagundu diozun, edo peca-tuen estalqui, edo infernuco mandatari izan ceran.

Itz desonestoric esan dezun, atseguiñ artzen edo besteri ar-rerazotzen diozula: ta ambat da conturic contatu, canta, edo dantza, edo carta torperic e-guitea: coplaric escribitu, bialdu, artu, edo iracurri dezun.

Pecatu eguiñaz iñoren aur-rean burua alabatu dezun, edo orrela bere pecatuaz alabatze-co iñori bideric eman diozun. Pecaturic asmatu, edo eguiñ bacendu becela contatu diozun.

Pecatu ez eguiñaz, damutuzatzun: gucion cemba b. g. g. b.

Obrazco pecatu, edo orien o-casioaz campora, beguirada tor-pe, escuca, musuca edo ibillera

orrelacoric izan dezun : personen estadua, ta cemba t b.g. g. b.

Cere buruarequin pecatu ichusiric, anima ta gorputza loituaz eguiñ dezun (bear duenac aditzzen du, ta gueyago ezda esan bear:) ta onela torpecetan ere gogoan iñor cenducan ,edo cer estadutacoac: cemba t bider edo cemba demboran oitura ori ,edo costumbrea iduqui dezun.

Amesetañ orrelacoric iduquitzea deseatu dezun ,edo amesetañ orrela iduquitzeaz ; guero atseguin artu dezun , baña bestela ames gaiztoetan berez pe-
caturic ezta.

besteren bitarteko , iñor pe-
catura eracartzeco baliatu ce-
ran ,edo iñoren adisquidetasu-
na aurrera eramateco.

Pecatuetan aurric ez izateco
ecer eguiñ duan;edo aurren bat,
berea duala jaquin , eta ucatu,
ta galtzen utzi duan.

Ezcontzeco itz guezurrezcoaz
edo bestela pecaturaco iñor en-
gañatu dezun;edo nai, ta nai ez,
pecaturic eraguin,edo doncella-
ric orrela galdu dezun.

Ezconduac Ezcontzaren zor-
santua, causa gabe ,edo gaitzez
alcarri ucatu dioten ,edo beste-
la Matrimonioco Sacramentua-
ren contra eguiñ duten.

Bestela, mutillac mutillaquin
edo icusi edo eraguiñaz edo gu-
zonac alcarrequin; nescachac e-
do andreac andreaquin , Sodo-
maco pecatari galduen guisa e-
guiten dituzten nazcagarrizco
gauzac' ta are gueyago, aberea-

quin orrela eguiñac, ez dira aztuko: bere lanic, quezcaric, ta arranzaric asco bacoitzari viozean, ondo confesatu artean emango diote.

Onelaco pecatari gaisoac Ceruco Aitac becela, confesoreac lastimaz, ta amorioz beteric artu bear ditu, ta soseguz, ta pacienciaz aditu. Ta guero esan ta adierazo bear die aleguiñaz, gaitz, ta desdicha oriec Jesu-Cristoren oñetan beiñ ondo esan ezquero, betico libre dau dela.

Emen aviso, ta erreguela consuelo andico bat. Cristau bildurti, ta lətsatia: jaquizu Ceruco dotriña au. Seigarrenaren contraco pecaturic, diranac dirala, diran itsusien, ta icaragarrrienac

badira ere: naiz zure aideric urcoenaquin, nola diran Aita edo alaba: naiz abere, edo animali ascorequin eguin badituzu ere; zure pecatu oriec berez eztirala heregiaco pecatuac. Jaquizu oriec guciac zuri baratzeco Erromara joan quizunic ezdala. Consola zaite tristea: orche, zure errian Bulda dezula, edoceñ Confesore aprobatuc pocic, eta erraz ondo confesatu, ta asolvituko zaitu.

Jaquizu azquenic, Confesorea eztala arrituco orrelaco zure pecatuak: badira oriec baño quezca gueyago ematen duten pecatuac: zuri oriec erraz quentzen dira, ta seculaco aztutzen dira. Ta ala Confesoreac erreco balute ere edo chiquitu, ta illico

92

Esamiña

balute ere , zuc ari confesioan esanicaco pecaturic , ez Juezai, ez beste munduan danari seculan ecin esangodio. ¡Ay Confesore Jaunac ! Eguia oyec gucion viotzeten ondo josiric betico baleude! Deabruaren guezurrac sinistu , ta aimbeste anima ala galduco ez liraque.

Baldin pecatuen estadu , edo locatzan sartu , ta luzaro urteascoan amancebatu ta, jarriricbecela , cere buruarequin , edo beste ascorequin egon bacera, nastu, ta oitura gaiztoan atzedaturic; orduanzure esamiñata contuac eguiten chit erraz da, cemba dembora iraun zuan pecatuko bide edo ocasio ac, ta illean, edo astean cemba ciran bataz beste: egunero, edo beticiran, edo nola.

Concienciacoa.

93

Zuc zure animaren calteac, vici modu charra , ta pecatuen peligroac ondo ezagutu , ta vorondate osoaz, ta eguiazco gorrotoaz, bide orretatic igues eguiteco propositu eraguillea badearzu: pecatu guiac, ta orien aranzac ondo, ta sustriaietatic ateraco dira, zuc Confesoreari esan, edo onec zuri galdetu , ta lagunduaz: ta onela zure anima confesio oso batequin beiñ betico Jaunaren paque gozo , eta amorio santuan gueldituco da: ta aurrera lengo pecatu , edo gauzaric ez gueyago nastu , ta erabilli.

*Zazpigarren , eta amar-garren
Mandamentuetan.*

Iñori ecer ostu , edo quendu

diozun : cemba^t, edo cer, ta cemba^t aldiz, gauza sagraduric edo lecu sagraduan.

iñori bere aciendan calte andiric eguiñ diozun.

Ecer ostutzen, edo calte eguiñ ten iñori lagundu diozun : ecer estali, edo orrelacorie aguindu dezun: nola, ta cemba^t b. g. g.b.

Bide gaiztoetatic, edo fin gaiztoraco iñoren ondasunic deseatu dezun; fin onetaraco ta modu onean ondasunac deseatzea ezta pecatu mortala.

Tramparic jocuetan, tratu, artu emanetan, neurri, edo pisuetan eguiñ dezun, cer calte ta nola eguiñ dezun edo gaizqui eramanda, eta cemba^t b. g. g. b.

Daquizula, iñori berea quendu, edo zor diozula, biurtu, edo

errestitucio eguiñ gabe egon ceran, edo confesoreac aguindu, ta esan, nola asi puscaca, eta eguiñ bear dezun, ta naguitasunez cumplitu gabe, aldezula, egon ceran. Orobak beste zorrac pagatu gabe orrela utzi dituzun.

Artzecodun justuac, langüileac, mirabe, edo servitzariac berena cobratzeco, pagatu nai ecic, aldezula gaizqui eraballi dituzun, ta cer calte onetan eguiñ diezun.

Seme ta alaba, edo umeac beren gurasoai, ta lagunaren ume edo criaduac beren nagusiai ecer ostu dien, ascotan, puscaca, edo nola, ta cemba^t b. g. g. b.

Religioan sartzea iñori era-goci diozun, edo conseju gaiz-

96 *Esamiña*

toakin atzeratu , edo orrela,
embarazatu diozun.

Zortzigarren Mandamentuan.

Testimonio falsoric, edo gue-zurrez iñori alchatu diozun, edo iñoren calte aundian guezurric esan dezun , ta nola.

Gauza jaquin , edo publicoa eztala , iñoren pecaturic aguer-tu dezun , edo gauza pisuetan murmuratu.

Bacoitzari bere fama, edo cre-ditoa, gaizqui quendu , edo gal-duerazo diozun , ta bear becela biurtu diozun, ala ez.

Secretoco gauzaric errebelatu , edo carta bear eztanic idu-qui dezun.

Juicio gaiztoric , eceri ezda-

Concienciacoa.

97

goquiola , iñorentzat egun de-zun.

Azquenic bacoitzac bere esta-du , ta vicimoduco obligacioac jaquin ondo , ta beguiratu , edo esamiñatu bear ditu; certan ut-seguin duan jaquiteco , ta obeto erremediatzeco.

Besteculpa asco, emen ezda-denac , jaquiñac dira , edo gu-chitan oi diranac , ta berariaz utzi ditut: alde onetatic peligro-ric ezta , erregrilaric seguruena da , duda dezun gucian pecatu-ric librartzeco , Confesore oitu, jaquinsu bati beti galdetzea, au edo ori pecatu dan, ta cer egun bear dan.

Onelaco esamiña zure con-cienciarena, aleguiñaz igaro ta bereala Jaincoagana biurtu zai-

tez : eguin dizun piedadeaz esquerrac emaizcatzu , ta zure pe-
catu , ta beraren osensa gucien
barcacioa escatu esanaz viotze-
tic urrengo

ESAMIÑA ONDORENGO ORACIOA.

O nere Jainco , argui gucien Aita, ta doai on gucien emallea. Ezagutzen det, zure gracia dala, nic eguin aldezaquedan on gu-
cia, Zuc nere anima salvatzeco deseo au eman didazu: zuc nere pecatuac billatzeco arguia , ta arquitzeceo gracia. Zuri, bada, Jauna bacarric gloria guztia: zuri nere viotzeco esquer fin ta cabu gabeac, Amen.

Santu, ta Aingueru guciac, ta are milla bider obeto Ama Vir-

giñac , ta Jesus , arren , ta zure semeac alaba zaitzatela orañ ta beti niri eguin didazun misericordia andi onegatic, Amen.

BARCACIOA ESCATZECO ORACIOA.

A y nere Jainco guciz ona , ta justua! Nere pecatuen artean sartu naiz, ta arritu, ta guelditu naiz. Ezdaquit nundic asi, ta ez cer esan. Zure justicia aserreari beguiratzen badiot, ta contuetan nerequin sartzen bada , galdua naiz, Jauna; ceren nere culpa eta zure contraco ofensac , contu, eta numeroric ez duten. Buruko illeac baño , ta ichasoco] ondar aleac baño gueyago dira , ta o-
rien carga pisuac seculaco on-
datzen nau.

100

Esamiña

¡Cer eguin aldezaquet bada,
estu onetan? Lotsaren, ta icara-
ren pasioz, nere ecer ecera on-
daturic, zure justiciatic zure mi-
sericordiara biurtzen naiz, ta
oni nere favore deitzen diot. Ba-
daquit, Jauna, Zure misericor-
diac caburic ez duala, ta nere
miseria guciac baño andiagoa
dala. Bearra det Jauna, bearra
det: ta au obeto arquitzeco, San-
tu, ta pecatari penitente gucion
damua, ta orien eguiazco dolo-
re, ta propositua oraiñ iduqui
nai nuque.

¡O Jaun gucziz santua, pecatua-
ri gorroto gabe eciñ beguiratu-
co diozuna! Nere Jesus, Zure se-
meac, pecatuen contra iduqui
zuen, ta Zuc, ta arc orien contra
beti dezuten, ecin esan alaco

Concienciacoa. 101

gorrotoa bera, zure justiciari es-
queintzen diot: ta ori da zure on-
tasunari dagoquion pagu osoa,
arrezazu, bada, Jauna, ofrenda
andi au: ta ez nigatic, ezpada
Zure Seme Jesu-Cristo gure
Jaunagatic, ceñen icenean es-
quintzen dizut.

Ez arren, Jauna, nere culpa
andiac beguiratu, baicican aren
meritu andiagoai, aren Gurutz-
zeco dolore, pena ta amorioa
guztiari: an nigatic, ta niri bar-
catzeco, penaz, ta deadarrez er-
regutu cizun: ta Zuc bere erre-
verencia-gatic Jesus ona aditu
cenduan. Indazu bada, ondo
confesatzeco bear dedan gracia,
Amen.

Emen quezca, ta bildur gu-
cietatic libratzeco, Acto contri-

102 Confesio

cioco asco , Confesorearen oñetara bañolen, egun bear dituzu, modu onetan, edo urrengo.

**CONFESATU BAÑO LENAGO
EGUITECO ACTU CONTRICIOZCOAC.**

Jauna : Zu cera nere Jaungoico guciz ona: ta orregatic damu det viotzetic Zu ofendituaz , ez gueyago ofenditzeco propositu firmearequin.

Jauna : Zu cera nere Aita guciz maitea : ta orregatic damu det viotzetic Zu ofendituaz, propositua, &.

Jauna: Zu cera nere Jabe guciz santu, ta justoa: ta orregatic damu det Zu ofendituaz, propositu , &.

Aurrean.

103

Jauna: Zu cera nere onguille guciz amoroso , ta doai gucien emalle chit ugaria: ta orregatic viotz guztitic det damu , nere pecatuaquin Zu ofenditu izanaz, ez gueyagoren gueyago Zu ofenditzeco propositu firmeaz.

¡O Jauna! ¡Zu cera nere Salvadorea, ta eman nai didazu Ceruco gloria! Orregatic , bada ta cerren guztia ona ceran, damu det, Jauna nere pecatuaz propositu, &.

¡Ay nere pecatu zori gaiztoacoa! ¡Ay seculan egun ezbantutu! ¡Ay cer dicha, milla bider illbanitz nere Jaungoico maitea ofenditu baño lenago!

Jauna: ez gueyago Zure ofensaric : ill bedi pecatua , ta vici bedi nere Jaungoicoa. Jauna, na-

104 Confesio

yago det ill , Zu ofenditu baño.
Beti ondo , damu , propositu,
ta frutuaz confesatzeco, iru con-
sideracio jaquiñac. Lenengoa E-
doceñ Confesoregana juatean,
contu eguizu , Calvarioco men-
dian Gurutze pean, Jesusen oñe-
tan jartzen cerala. ¿Ama Virgi-
ñaren ondoan an arquitu bacina,
cer egui, edo esango cenduan?
Bigarrena. Fede vici batez sinis-
tu: oraiñ Jesu-Cristorequin , ta
ez guizonarequin confesatzen
naiz. Bada Cristoc gucia daqui,
ta nere pecatu guciac: lotsaz ez
utzi ecer. Irugarrena. Confesio
onetan Jaincoac edo Ainguerauac
esango balizu: au zure atzeneco
confesioa da. ¿Nola confesatuco
ciñaque? Bada illzeco becela be-
ti confesa zaite : esan zure cul-

Aurrean. 105

pac garbiro , ta ez besterenac.
Guero Confesoreac cer esaten
dizun, cer consejuac , cer peni-
tencia, ondo aditu : damuz ab-
solucioa artu. ta jaiqui, Jaincoa-
ri esquerrac ematera, ta comul-
gatzeco ondo prestatzera.

Au berau beste bere lecu ba-
tean, ondo Confesatzeco , ta on-
do Comulgatzeco oracio aquin
arquituco dezu.

CONFESIO AURRERACO IRU
CONSIDERACIO.

Sacramento onetan bear dan
frutua ateratzeco confesio guz-
tietan iru gauza ondo pensatu
bear dituzu.

Lenengoa. Edoceñ Confesore-

106 Confesio
ren oñetan jartzean Calvarioco
mendian Jesusen Gurutze-pean
arquitzen cerala.

ORACIOA.

Ay Ostiral-santuz ni an arqui-
tu baniz, cer negar, cer deadar
viotzecoac eguingo nituan. ¡Ay
nere Salvadore maitea, nere pe-
catuac ipini zaituzte estadu tris-
te orretan. Ez Jauna gueyago
pauso gaiitoric, baicic vicitza
berria: ala ematen dizut itza
Zure graciarequin batean, ta es-
perantza osoa daducat barcatu-
co dizquidatzula nere pecatuac
Zure merecimentuac dirala me-
diante.

Bigarrena. Confesatzena zoa-

Aurrean. 107
cen gucion, Federic vicienaz pen-
sa ezazu, ez guizon baten, ezpa-
da Jesu-Cristoren oñetara zoa-
cela.

ORACIOA.

Ay Jesus nere viotzecoa. ¡Bal-
din Jerusalenen Zure egunetan
vici izan baniz, edo Zu orain,
orduan becela, emen aguertuko
baciña, Zure oñetan belaunico
jarriric nola esango nizuquean:
ona, Jauna pecatariric galdue-
na pecatu mortal ascoren enfer-
medade cruelen azpian ondatu-
ric arquitzen naiz. Zu cera nere
animaren medicua. Zuc daquizu
nic baño obeto nere gaitz gucien
berri. Arren Zure misericordia-
gatic senda nazazu. Banua ber-
tatic, Zuri nere pecatu guciac

108 Confesio

Zure ministroaren oñetan aitorzera, eta confesatzera. Ta Zuc nola nere berri daquizun , ez lotsa , eta ez bildurric izango det , nere barren gacia agertzean.

Irugarrena. Confesatzen ceran guztian contu eguizu ori izango dala azquenecoa , ta iltzeco confesatzen cerala. Ill bearra fedeco gauza da, eta confesio gabe ez-pazuaz, au edo beste bat izango da zure atzenecoa.

ORACIOA.

¡Ay nereviciaren, ordu ta dembora gucion jabea ! Zuc esango baciñit , au dala nere atzeneco confesioa: illtzeco zorian nagoa-

Aurrean.

109

la. Bereala ill bear derala , edo nere Aingueru guardacoac Zure-gatic mandatu au eguingo balit : ea, orain confesatu , eta bereala ill bear dezu : etzera gueyago confesatuco. Jesus milla bider. Adio esango nuque, adio mundua : quen , quen ortic nere lagun falso eta gaiztoac, campora seculaco nere viotzetic oitura gaiztoac: zoazte emendic, ondasun gaizqui eramanac , zoazte nere ibillera gaizto, ta mundo atseguin guezurtiac: zoazte jan edan gaiztoa , anima , ta gorputza galdu dirazuna: zoazte gucioc oraindaño zoratu , eta galduric iduqui nazutenac: zoazte betico nigandic : ill bear det. Jaincoac ala dio ta ala nai du. Ay nere Jesus ona , nere jabe

110 Confesio

maitea : ta ceiñ damu dedan zu nere pecatuaquin aimbeste vi- der ofenditua. Damu det lenago bear becela ez prestatua. Zu ne- re Jainco ta nere Aita ona, ama- tu, ta servitu bearrean aimbeste bider ofenditu zaitut.

¿Nun da Jauna nic eman bear nizun onra, eta errespetoa? ¿Nun da nic zuri bear nizun amorioa? Etzan neretzat onreric asco zu- re seme izatea ? Bay nere Jesús ona. Damu det Jauna nere viotz guztitic Zu ofenditua , cergatic ceran orren ona, Santua ta ama- blea. Zugan Jauna arquitzen di- ra Ceruco Santuac, eta Aingue- ruac, eta criatura guciak seculan eciñ esan , eta comprendituko ez dituzten excelencia , grandeza, ta perfeccio guciak. Zu orre-

Aurrean. 111

Iacoa izanic, damu det Zu ofen- ditua bacarric , Zu ceranagatic. Atzeratuko ditut nere oitura , eta eguitura gaitzo guciak, eta eguingo det penitencia nere pe- catuen vengantzau , Zu maite zaitudala adierazten dedala on- dorengo vici modu berri bate- quin, Amen.

Onela prestatu naico dezu ill- tzeo demboran. Bada contu ori oraiñ eguizu, eta nere contu on- do prestatuko cerala, eta egui- go dituzula ondo zure confesio guci guciak.

Oraindaño esan danetic eza- gutuco dezu ; esamiña concien- ciacoa eguin, eta beste bague confesatzen dijoacenac, gaizqui confesatzen dirala , dolore ta proposituaren saltaz, ceñac dira-

112 Confesio

den parteric principalenac : eta confesio general bat egiteco premian arquitzen dirala.

Gañera dolore , ta propositu au iristeco, bear da ascotan dembora gueyago conciencia esamiñatzen baño.

Bezperatic, edo lenago lan onetan jardun gabe, goicean lasterca jantzi , eta Elizaraco vi-dean eguiten dezun esamiña, eta dolore ariñarequin beste gabe bereala confesatzea da gauza peligrosoa: ceren presaca , eta espacio gabe nequez ondo eguiten oidiran gauza oec. Beintzat naico etzenduque illtzeco orrela prestatzea.

Lenagoco pecatuac barcatuac egon arren confesio ona dala vide, aen, eta beste gucien gañean,

113 Ondorean.

artu bear da Dolorea confesatuac ez baleude becela.

Guero confesorearen aurrean belaunico jarriric , ciñatu zaite, eta esan viotzetic : *Ni pecataria, edo Nere Jesu-Cristo Jauna eta guero arrimatuco cera Confesorea-gana modu onetan, eta esango dizeatzu zure pecatuac, diranac diran becela.*

CONFESIOA ONDO EGUN TA

GUERO ESAZU.

ORACIOA.

O nere Jaun amoroso, ta misericordiazco Aita ! Zure odol preciosoan nere anima bere culpen loyetatic garbitu nai izan dezu. Zuri esquerrac, Jauna, ceren pecatuen eriotzatic libratu ta Ce-

ruco bidia eman didazu. Ez nere Jesus, gueyagoren gueyago pe-
caturi lecu , edo ostaturic nere viotzean. Zure amoriozco viciera
onetan nere anima sendoago jarri dedin, oraiñ zure Comunio-
co Sacramentu adoragarrian Zu ondo artzeco indazu gracia , A-
men.

**COMUNIO ESPIRITUALA CER,
EDO NOLA DAN.**

Animàjustua: Mezatan, edo bestela cere espirituaz edo deseo viciaz comulgatzea da comunio espirituala. Eta da Jesu-Cristoren chit atseguin andico gauza, edo egercicio divino bat chit er-
raza, eta animaren irabaci andiaz nai dezun guztian , seguro eguingo dezun devocioa. San-

tuen dotriña da: iñoz Comunio espiritual batean, Sacramentua artzen danean baño gueyago Jaincoarequico irabaci, edo mereci ditequeala : cerren Comulgatzen danac baño , beste Comulgatzen eztanac, devocio edo fervore andiagoa daducan, ta espiritu gueyagorequin prestatzen dan. Favore , devocio eta espiritu au naidu Jesu-Cristoc, eta arrazoi andia da zuc ari orretan gusto ematea.

Eta Aita: ¿Comunio espiritual ori nola eguiten da? Chit erraz: edocein lecutan ta noiz nai. Ara, zuc Meza entzutean edo Elizara Santisimoa adoratzera zoace-
nean , edo echean , edo videan edocein lecu , ta demboretan e-
carri itzatzu gogora Jesu-Cris-

toren sacrificioco misterio divinoac , bere Sacramentuan ; eta aldezun federic vicien, ta amorioic iracequienaz zure viotzean deseoz comulga zaitea. Au, ta ez besteric da Comunio espirituala. Aita: ¿ Baña devocio ori nola egun dezaquet ? Ara nola: esan dan federic vicia ta amorioaz viotzetic , zure modura esayozu.

COMUNIO ESPIRITUALA, JAINCOAC NAI DUAN BECELA, ZUC EGUITECO IRU MODUERRAZAC.

Onere Jesus, Jainco, eta guizón eguiazcea! Zure ontasunac, eta nere amorioac Sacramentu orretan zaucasqui. Federic alde dan vicienarequin sinisten ditut misterio onetan Zuc eguiten di-

tuzun milagro guciac. Aldedan humildade guciaz adoratzen Zaitut Zure osensa guciac damu ditut ceren amatzen zaitudan gauza gucien gañean. Or zaude nigmatic, Zu nic nere viotzean recibitzeco.

¡ O! ¡ Nundic , edo nola amorio au pagatuco dizut , ezpada nere espirituau , ta deseoz Zu comunioan artu , eta Zure ondasun neurri bagueco oriequin baicic? Sacramentu onetan Zu ondo artu, ta betico comulgatu nai det. Baña ori ecin badet-ere, Comunio espiritualean artu nai zaitut, zure graciarequin esquer onac Zuri beti emateco , Amen.

¡ O nere Jesus amoroso , gau eta egun nere beguira Sacramentu orretan Zaudena ! Viotz

garbia , eta vorondate ona duten animai zure gorputza or ematera etorri cera. ¡Onere Jainco ezcutatua! ¡O cer favore, ta erregalo divinoa, zu nere viotzean artzea! O eta norc Santu, ta Aingueru gucien virtuteac lituzquean: eta Ama Virgiñaren garbitasuna, eta amorioa, Comunio espiritual onétan zu bear becela artzeco. Atoz nere Jesus , atoz ordu onean : ta Zure bendicio, eta amorioz nere anima seculaco bete zazu. ¡O nere Jaun Soberano Sacramentatua ! Betor zure fede vici, ta argui bero bat, nere anima zu recibitzeco , ondo presta dedin. Bestela nic mereci ez det , zu nere viotzeco echean sartzea. Baña itz bat esa- zu: ta gucia eguiña dago, eta

nere anima salvatuco da. Virtute guztiaz ondo jantzi, ta apainduri Comunioan beti errecibitu nai cinduzquet : eta anima guztiac zure gracian comulgatzea nai nuque. ¡O cer dicha zu nere Jauna nere viotzean artzea ! ¡O eta ceiñ aberats izango nintzaguean, zure Sacramentuan erre-cibitzen bacindut. Nere anima zure bearra , eta zurequin beti egoteco gogoa dauca. ¡Nere Jesus ona! Zu cera nere animaren eguijazco vicitza : zu bague ecin vici naiz. Beti zurequin bat eguiñic vici , ta ill nai det zure es-cuetan, Amen.

Fedeco , eta amoriozco Actu asco eguiñaz cere modura , errazago ere Comunio espirituala eguin dezakeuzez naizun gucion.

ONDO
COMULGATZECO

EGERCICIOA.

Gauza jaquiña da, confesatzen
dan guztian ez dala precisoa Co-

mulgatzea, eta cristauringonen
ascotan guelditzen dirala comul-
gatu gabe.

Benic bein, confesio generala
eguiten danetan, bi, edo iru con-
fesa alditan ez da comulgatzentz:
ez eta confesoreac penitenciaz,
mortificacioz edo pruebarean bat-
zuec eguiteco disponitzen due-
netan ere. Eta dotriñaren falta,
ta errore gaitzo bat da pensatza
pecatuac ez dirala barcatzen,
comulgatu arterano.

Ala zuc utseguin ez dezazun
onetan, ez dezu beiñere comul-
gatu bear confesoreac aguindua
bague, utzitzen dezula humilda-
de aundiarequin, ez juateco esa-
ten dizunean; ta baldin aguin-
tzen badizu comulga zaitecela,
prestatuco cera ondorengo con-

122 *Comunio
sideracio onequin.*

Consideracioa.

Pensatu nor datorren comunioan zugana. Jesu-Cristo gure Jauna , Jainco , eta guizon egiazcoa , bera dan gucia, Hostia santuan dator , zuri laguntzera. ¿Eta zu nor cera?

ORACIOA.

¡O Ceruetaco Erregue , Jaun aundi , nere Jesus maitea! ¿Zu, nigana Ceruti jachi cera? ¿Au cer da? ¿Nori onelaco gauzaric, Zureamorioari baicic gogoratuko citzayon? ¿Izan diteque, (eta fedeco egua da) nic, eta Zu nere Jaun aundia, Ostia chiqui batean

Aurrean. 123

nere viotzean artu bear zaitudala? ¡O misterio gucziz ezcutatu, ta gucziz mirágarria! ¡O amoriozco Sacramentua! Cer egun aldea zaquet nic ezpada Zure aurrean arritu, humillatu , eta nere viozeco atea Zuri pocic idiqui, nere animaco ostattu pobre onetan, Zu Erregueric aundiena artze- co ? ¡O Ceruaren garbitasuna norc luquean! ¡O Ainguera eta Santuen espiritu gucia, eta Zure Ama Virgiñaren virtuteac, Zu orain bear becela artzeco , norc lituquean! Eguia da , ni pecatari galdu bat naizala. Baña, Jauna Zu cera nere erremedio gucia. Atoz bada, atoz misericordia gucien Jabea. ¡Onere emalle gucziz averatsa! Zure ontasun cabugabea, eta Zure emanayac empe-

124

Comunio

ñatu , ta eracarri zaitu Cerutic lurrera : Zure ondasunac cerorrequin batean niri emateco. ¡O favore pare baguea! Badaquizu, Zure diña ez naizala; ta alaere orregatic zure amorioac zacarci nigana. Badaquizu , ceren premia daucadan: chit bearra nago. Indazu sede vici, esperantza firme, ta caridade iracequi bat zuc nayen dituzun beste virtute aquin, zu nere animan ondo artzeco, eta aurrera obeto amatu , eta servitzeco, Amen Jesus.

Sacerdotea Comunioa ematera datorrenean , arrimatuco cera Comulgatzeko lecura sede vici, ta amorioz beteric. Eta bendicioa, ta barcacioa ematean zuc ere Jaunari escatuco dizcatzu Jauna

Aurrean.

125

artzen dezunean escatu aoz , edo violzez , cerorren devocio gueyago dezun moduric onenean.

COMUNIOAN.

Jauna ez naiz ni diña zu nere echean sar-zaitecen , bida asco da zure itz bat, nere anima sendatzeco, ta salvatzeco, Amen Jesus.

Guero Jauna artzean egon bear dezu gueldi , devocioz eta modestiaz : burua alchatu zucen , beguiac lurrean edo ichita : aboa era onean zabaldu , ta mingaña pisca bat atera bear dezu , eta orrela Comulgatu bear da.

Graciac emateco erara jarri zaite lecu onbatean ta aleguiñaz ez beste gauzari beguiratu ezpada zure Jaun aundiari bacarrir: cere sentidu guciaquin cere barrena devocioz sar zaite , etorri dan Jesus maiteari itz eguiteco , eta esquerrac emateco esanaz onela.

ORACIOA.

¡Ongui etorria cerala nere Jaun aundia , eta nere guztia! ¡O nolacoa dan zure amorioaren indar paregabea! ¿Nori secula gogoratu , Jauna, zuc niri onelaco favorea eguingo cinidala ? ¡Ay nere Jesus guciz ona! ¡Ecin Jauna, ecin bear becela ni zure diña izan! ¡Ay , eta cer eche , cer ostattu pobreza nere viotzean artu dezun! Baña zu cera bacarric Ceruan eta lurrean nere Jaungoicoa. Zu asco zaitut bacarric ta zurequin nago chit averatsa.

Ea bada atozte barrena, atozte nere beguiac, nere escuac ta beste sentiduac, atozte guciac zuen Jabe amoroso oni ongui etorria emateco , ta gucioc Je-

sus viotzean , ta beraren antze-
ra santificatu , eta viciera berri
bat eguiteco bear dezuena es-
catzera. Zuen gucien erre-
medioa da Bera. Nere memoria, a-
dimentu , ta vorondatea: atozte
gucioc batean betico zuen Jabea
adoratzera, ta alabatzera, Amen.

ORACIO EDO ESCARIA.

Ea Ceruco nere etorcarri ave-
ratsu , eta emalle ugaria! Bada
etzera ostattu pobre onetara al-
ferric allegatu , eta ez utsic ni-
gana etorri, ezpada ondasunez
beteric, nere Jaberic onena be-
cela. Ondo Zure beartua nago.
Badezu nigan , nun zure doayac
ondo empleatu. Ona Jauna, zure

128

Comunio

oñetan, eta begien aurrean nere anima triste bearra: orra nere beguiac, mingaña, escuac, eta beste sentidu galdu erabagueac: dirana Zuc erremediatu, zure bendicioz bete, ta Zure antzera eguiteco.

Nundic escatzen asi ezdaquit Jauna. Zuc nere berri obeto da-
quzu, eta zuri gusto emateco cer ondoen dagoquidan. Zu ser-
vitzeco, Zure vorondate gozoa
nere echeco, ta campoco lane-
tan, nere estutasun ta asnase
gucietan beti eguiteco, zure
gracia indazu: eta orrequin a-
verats, ta zori onecoa beti izan-
go naiz, Amen.

Ceruco ondasun gucion Jabea!

Ondorean.

129

Ez dizut utzico nere animaren eche pobre onetatic irteten: ez dizut utzico nigandie joaten ni utsa, pobrea, eta beartu utziric. Ez Jauna, nere olatu onetatic juango etzera ni zure bendicioz bete arteraño. Gucien jabea ce-
ra, eta esqueco gucion onguillea:
badezu nigan ondo cer eguin.
Orra Jauna nere anima lur le-
gorra becela, zure euri gozoa-
ren esque. Orra, ontzi utsa be-
cela, zuc graciaz betetzeco. Ba-
dacutzu, zure antzeco humilda-
de, paciencia, cariade, mo-
destia, animaco, eta gorputze-
co garbitasunaren cer premi an-
dia daudan. Oriez gañera, in-
dazu zure bendicioa, nere viotz
au, nere beguiac, mingaña, ta
beste sentiduac zure gustora zu-

150

Comunio

cendu, eta moldatzeco, Zure
viotz santuagatic viotz berri gar-
bi bat indazu, zure guisa, vicie-
ra berri bat eguiteco, nere ale-
guiñ guciaz zuri jarraitzeco, zu-
re vorondatea, ceñean nere zo-
ri ona baitagoan, oraiñ lurrean
eguin, eta guero Ceruan beti e-
guiteco, Amen.

- Anima Cristi. Oracio jaquiña
Aita San Ignacioc beti esaten
zuana.

- Jesusen anima, Santifica na-
zazu.

- Jesusen viotza, irazaqui na-
zazu.

- Jesusen Gorputza, salva nazazu.

- Jesusen Odol preciosoa Zure
onez bete nazazu.

- Jesusen viotzeco ura, garbi
nazazu.

Aurrean.

131

Jesusen Pasioa, senda nazazu.
O Jesus ona, enzun nazazu.
Zure Llaguen artean, gorde
nazazu.

Zuganic irteten, utzi ez na-
zazu.

Etsay gaitzo-etatic, libra na-
zazu.

Nere eriotzaco orduan dei na-
zazu.

Zugana juatea, aguindu za-
dazu.

Santu guciaquin zu beti ala-
batzeco, secula gucietan, Amen.

**AMA VIRGIÑARI, TA SANTUAI
ORACIOA.**

Ceruetaco gure Erreguiña Ama
Virgiña, Santa Maria, nere Sal-
vadore, ta Jaun audi onen Ama

152

Comunio.

maitea! Ceruco Aingueru eta Santuac, atozte nere eche pobre onetara, zuen gloria guztia, ne-requin batean nere viotzean adoratu, eta bedeincatzera eta ne-re uts, edo falta guciac betetzera.

¡O nere viotzeco Jaungoicoa!

Zure santu guciac beti bedeincaca zaitzatela, niri egun didazun misericordia, eta favore o-negatic. Ecer ez det, Jauna; Zuc daquizu nere pobrezaren berri. Zuri esquerrac emateco cer es-quini, edo aguindu ez daucat, ezpada nere viotz otz edo ill au. Orra Jauna dana, Nic dedan, eta naizan gucia Zurea da, ta ordu onean izan bedi betico zurea.

¡Ay Jauna! Ceiñ gauza laburra, cein guchi dan viotz bacar bat eta ori aiñ epela, eta ecer eza

Ondorean.

133

nola dan nere au! A Ceruco Santu, Aingueru, eta Serafin iracequi gucien espirituaz, ta munduan diran guciac nic banitu, zu beti adoratu, ta amatzeco. Gu-ciak nai nituzque, ta diranac, Jauna, zuretzat: zuri amore o-nez guciac esqueintzeco, eta es-quer onac emateco, Amen.

SANTA TERESAREN AVISOAC.

Il zaite, nai badezu vici. Penu-tu, nai badezu gozatu. Gechi nai badezu igo. Galdu, nai badezu irabaci. Viva Jesus ta Ma-ria.

MEZA SANTUA CER DAN.

E guzquiak Ceruco izar gucien

edertasuna estaltzen duan becela, ala Meza Santuac gañez eraguiten die lurreco devocio guciao: cergatic dan gure Religio Santuac dauzcan gauzaric audi, eta errespetagarriena. ¿Baña cer da Meza? Da sacrificio, edo ofrenda divino milagroz betericaco bat, ceñean Jesu-Cristo gure Jaunac bere Gorputz eta Odol preciosoac ofrecitzen diozcan bere Aita Eternoari, Oguiaren, eta Ardoaren antzen azpian.

Da Jesu-Cristoc Ostegun Santu gabean, edo atzeneco afarian eguin zuan Sacrificio miragarri ura bera. Da gurutzean illtzean Aita Eternoari ofrendatu ciozcan tormentu, eta eriotzaren ofrecitze berri bat. Da azquenik bere Pasio santuko dolore, pau-

so, ta misterioen, eta oetan eracutsi cigan amorio iracequi, neurri baguecoaren acordagarri, edo oroipen-garri bat.

Lau gauza jaquin bear dituzu, San Agustiñec eracusten duan becela Meza Sacrificio santuonen gañean. Nor dan sacrificio au ofrecitzen duan persona: nori ofrecitzen zayon: cer ofrecitzen dan: norentzat, edo certaraco ofrecitzen dan.

Orain bada, i nor da Mezaco sacrificio Santu au esaten duana edo sacrificio guciz veneragarri, ta errespetagarri au eguiten, ta ofrecitzen duan Sacerdote principal? *Da Jesu-Cristo gure Jauna Aita Eternoaren Semea.*

Nori, edo ceñi ofrecitzen dio?

136

Meza

Aita Eternoari berari.

¿Eta cer ofrecitzen dio? Bere Gorputz, eta Odol preciosoa, bere merecimento cabu bagueco guciaquin batean.

¿Norentzat, edo certaco ofrecitzen diozca?

Jaungoicoa onratzeo, eta gure oneraco, mesede, eta favore asco iristen dizquigula ofrenda miragarri onen videz.

San Agustiñec berac dio, Mezatan gauza bi guertatzen dirala: bata aguirian icusten dana, edo campoae, ta *dira eguiteco Santuac*. Besteak icusten ez dana, edo barrengoa, ta da *Jaincoaren Semeac* bere *Gorputza*, ta *Odola Aita Eternoari ofrecitza*. Barrengos sacrificio onec ematen dio campocoari bere izate, espiritu,

Santua.

137

edo vicia. ¿Baña certaco? Orain esango diran lau fin, edo gauzataraco.

Lenengoa. Gu nola laburrac, ta limitatuac baitguera, ta Jaungoicoa infinitua, eta caburic ezu duana : eta Jaincoaren Semeac nola gure naturaleza daucan, eta berez nola persona infinito, eta cabu-baguecoa dan, au gue ofrecituaz ematen diogu Jaincoari gugandic nayen duen, eta arren Anditasunari ondoen dagoquion onra, eta gloria.

Bigarrena da: Gure Jaincoagandic recibitu ditugun mesede, eta favore gucien esquer onac, graciak, ta alabantzac emateco.

Irugarrena da: Sacrificio santu onen videz Jaincoagandic guretzat, eta gure adisquide-

138

Meza

entzat nai ditugun eta conveni
diran mesedeac iristeco , ala es-
piritualac nola temporalac.

*Laugarrena da : Jaincoaren
colera, eta aserretasuna aplacat-
zeo, aren justiciac pecatariac
bereala castigatu ez ditzan: eta
bere misericordiaren bidez e-
man deigun ausilioa eta lagun-
tzea estadu triste artaticirteteko.*

*Emen preventzen det Espiritu
Santuac Trentoco Concilioan
ematen zuan dotriña. Lenengoa
Santuuen onran elizan mezac e-
saten badira ere , sacrificioric
santuari ofrecitzen etzayela, ez-
pada bacarric Jaungoicoari, ceña
dan santuac eguin ta gloriaz eta
onraz coroatucituana. Bigarrena
Santistic aurrera Mezaco gau-
za guciac Jaungoicoaren santi-*

Santua.

139

dade aundia aditzera ematen du-
tela , edo Misterio oriec Ceruco
usai divinoa dacartela. Irugar-
rena. Espiritu Santuac Concilio-
an aguintzen die (*Mandat S. Si-
nodus etc. Ses. 22 cap. 8*) animen
contua daucaten Curai , Meza
Santuco gauzac beren Ardiai as-
cotan eracustea. Sacerdotearen
ornamentu , edo janciac , itzac,
gurutze , señale , eta ceremonia
guztiac misterioz beteac daude.
Eusaldunac beren devocioraco,
oriec al dan ondoena jaquitea
arra佐oi da: ta Santuén dōtriña
orain nic emango diet onela.

MEZACO MISTERIOEN DOTRIÑA.

Sacerdotea prestatu , ta Orna-

mentuac jazteco Sacristian sartzea esan nai du , nola Jesu-Cristo Ama Virgiñaren sabel garbian sartu zan , eta gure arraguizco soñecoa jantzizuan eta bere Sacrificioa Aita Eternoari ofrecitzeko prestatu zan.

Amitoa da estalqui zuri bat, burutic bera Sacerdoteac artzen duana: eta esan nai du, nola Juduac Jesu-Cristori burla eguiteco , ta masallecoac emateco arpeguia estali cioten.

Albac: nola Cristo zuriz janiciric Erodesec burlaz Pilatosi bialdu cion.

Cinguluac: nola sócaquin gugatic lotu zuten.

Manipula Ezquer bosocoac : nola azotatzeko escuaclotu cizocaten. Ezquerrean ori artzen da,

Jesusen viotzeco amorioa gugatic azoteac artzean ta guc zor diogun amorio aundia eracusteco

Estola lepotic gurutzaturic artzen du: eta esan nai du, Jesus irugarren aldian , Gurutzea artzeco soca gogor aundiaquin lepoti lotu zutela.

Cáscilla gucien gañean artzen dana: nola burla eguiteco Granazco soñecoa janci cioten: edo Gurutzean jositzeco , nola tunica joscura-gabea quendu cioten. Janci edo *Ornamentuac* oyec dira.

Mezac iru parte ditu : *Ofrendaraño* bat. *Paternoster* edo *Comunioa*, bestea: eta *azqueneraño* bestea : bata da *Sacrificioraco* prestatzea: bestea ofrecitu, consagratu , eta comulgatzea.

142

Meza

Irugarrena da Jaunari graciac
ematea.

Ondo contemplaturic cer adi-
tzeria ematen duen Misterio oyec
esango dezu.

Aitaren, eta Semearen, eta
Espiritu Santuaren icenean †
Amen Jesus.

144

Meza

MEZAREN ASIERA , TA pecatuac aitortzea.

Santua.

145

*Consideratu nola Jesu-Cristoc
gure pecatuac bere gaiñ artu , ta
orien zorra pagatu zuan.*

ORACIOA.

Jauna , enzutera noan Meza au
esqueintzen dizut egun dizqui-
datzun mesede gucien esquerrac
emateco , nere , ta beste gucien
pecatuen barcacioa iristeco ; eta
indazu Ceruco bidean bear , eta
on izango dedan gracia , batez
ere pecatutic alde eguiteco , eta
vicitza onean irauteco doaya :
ala izan dedilla.

146

Meza

INTROITOAN.

Santua.

147

*Consideratu nola legue zarreco
Santuac Jesu-Cristo guizon egui-
tea deseatzen zuen.*

ORACIOA.

Nere Jesus maitea , nere ani-
ma zure amorio santuan irace-
qui zazu , nere pecatuac ezagu-
tu , eta oriequin zu ofenditutaco
damutasun eguziajcoa nere vici
gucian iduqui dezadan, ala izan
dedilla.

148

Meza

KIRIELEISON.

Santua

149

*Consideratu nola irutasun edo
Trinidad chit Santuari misericordia
escatzen zayon.*

ORACIOA.

Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jesu-Cristo erruquitu zaitez nizaz.
Jesu-Cristo erruquitu zaitez nizaz.
Jesu-Cristo erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruquitu zaitez nizaz.
Jauna erruqui zaitez nizaz.

150

Meza

GLORIA IN EXCELSIS DEO.

Santua.

151

Consideratu nola Aingueruac Jesusen jayotzan cantatu zuen.

ORACIOA.

Aingueruac alaba dezatela , Jauna , zure ontasuna , zu jayo ciñanean becela. Orain guero animetan zure graciaz jayo nai dezu. Ala batzen , bedeincatzen , adoratzen , eta glorificatzen zaitugu : Zure gloria andiagatic graciac ematen dizquitzuguz. Gu-re culpen barcacioa escatzen dizugu. Misericordia Jauna , Amen.

DOMINUS VOBISCUM,
ta Oracioa.

Consideratu nola Jesu-Cristo guizzonai ezagutzen eman citzayen, eta iru Erregueac adoratu zuten.

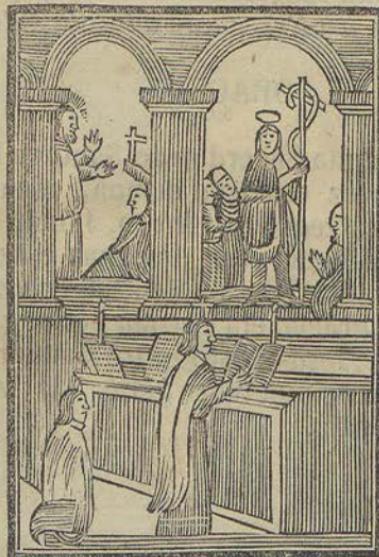
ORACIOA.

Jauna Sacerdoteac Santuen bittarbez escatzen dizuna, nic ere escatzen dizut. Arren, Jauna, arren, eta nere erreguac entzun itzatzu. Iguzu emen lurrean zurre gracia, eta Ceruan betico gloria Jesu-Cristo gure Jaunaren merecimentuac gatic. Ala izan dedilla.

154

Meza

EPISTOLAN.

Santua.

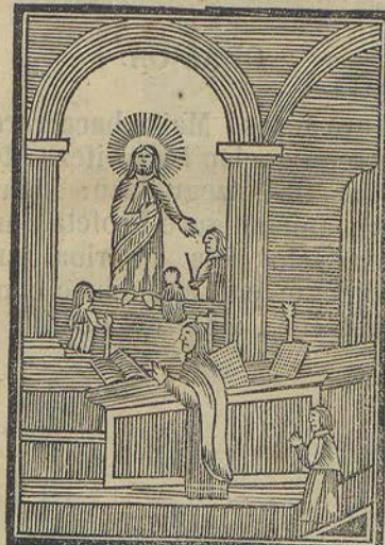
155

Consideratu nola Apostoloac penitencia predicatu zuen.

ORACIOA.

Gure Jesus, Maisu bacarraren aurrean guciac issil bitez. Atoz Jauna, ta itzeguidazu: Indazu nere animan zure Profeta santuen zelo, eta amorioa zure promesac edo aguinduac cumpliditecen, ala izan dedilla.

EVANGELIOAN.

Consideratu nola Jesu-Cristoc
munduan predicatu zuan Dotriña.

ORACIOA.

Lurreco vide triste onetan
nabilen artean, Jauna, gauza
bi chit bear ditut : Arguia, eta
janaria. Ez arren oriec niri u-
catu. Zure Evangelioco Dotri-
ña nere pausoen argui izan be-
di, eta zure Gorputz Divinoa
nere animaren janaria, emen-
dic Ceruraño falta zadan bidean
erori ez nadin, Amen.

158

Meza.

CREDOAN.

Santua.

159

*Consideratu nola Evangelioac e-
carri digun Legue santua , ta
aitortzen du aoac, viotzac sinis-
ten duana.*

ORACIOA.

Esazu Credoa ; baña devocio
guciaz , Apostoloac eman cigu-
ten Ceruco Dotriña becela. Gue-
ro esazu.

Jauna , zuc Eliza Ama Santa-
ri eracutsi diozcatzun fedeco
eguia guziac sinisten ditut. In-
dazu gracia nere vicitzaco obra
guziac Fede vici batequin egui-
teco ; eta guero orien sarian
Zurequin vici nadin , Amen.

OFERTORIOAN.

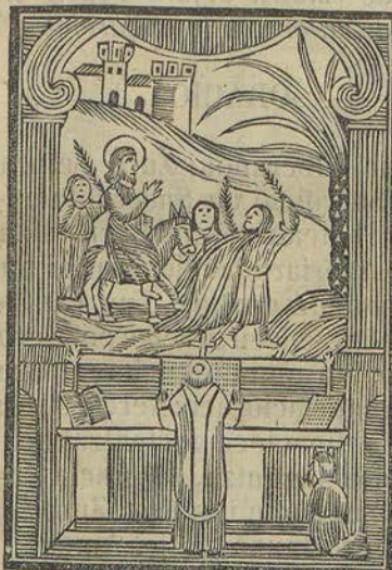

Consideratu Jesu-Cristoren Do-
triñac ematen digula Fedea eta
au aitorceco laguntasuna.

ORACIOA.

Jaun Soberanoa: Zure Semearen Sacrificio au Sacerdoteare-quin batean ofrendatzen dizut Zure gloriaric andieneraco: niri eta mundu guztiari Zuc egundiaco mesedeen graciac emateco: Nere, eta mundu guciaren peccatum satisfacionaco: Neretzat, eta nere obligacioco gucientzat bear ditudan laguntza, ta gracia guciac Zugandic iristeko: Zure Seme gure Jauna-gatic, Amen.

PREFACIO ETA SANTUSEN.

Considaratu nola Jesu-Cristo Astoaren gañean Jerusalenen sartu zanean, Juduac cantatzen cioten, Santua , Santua &.

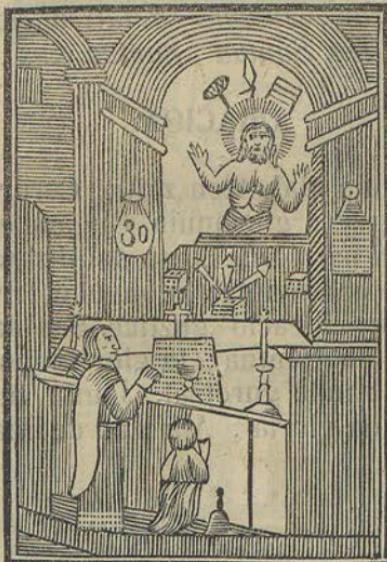
ORACIONA.

Jauna alabatzen zaitut Ceruco Ainguera guciaquin. Gugana etorri nai dezu. Eman nai dizquitzut bada viotzetic ongui etorri, ta bedeincacio guztiac. Santua, Santua, Santua, ta gloriaz beta zaude guretzat. Jauna zurea da gloria , Ala izan dedilla.

164

Meza

CANON, TA MEMENTOAN.

Santua.

165

*Consideratu Jesu-Cristoren pasio
santuaren asiera.*

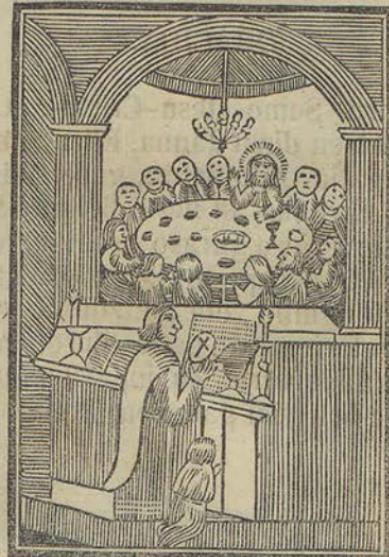
ORACIOA.

Zure Seme Jesu-Cristo-gatic escatzen dizut Jaunā, Eliza Santuagatic, Aita Santu, gure Obispo, Erregue, ta beste fiel guciac gatic: Nere guraso , senide, aide, eta adisquide N. onelaco gatic, onguille , eta gaitzquille eta pecatari guciac gatic , Zure graciara biurturic, Zu amatzen gucioc beti vici gaitecen, Amen.

166

Meza

CONSAGRACIOAN.

Santua.

167

Consideratu Pazcoaco arcumearen figura, ta beste figura edo iduri gucien bucaera.

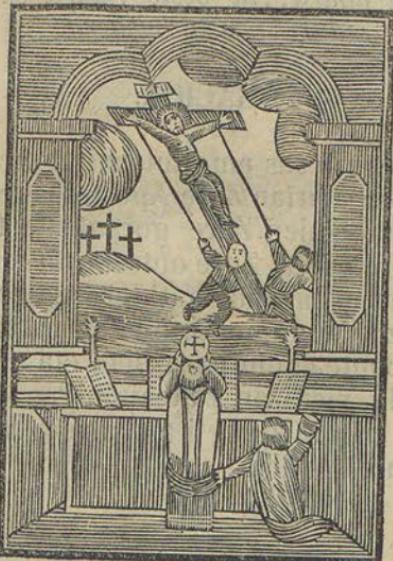
ORACIOA.

Nere Jesus amoriotsua: azque-neco asarian Zure Apostoloai eman ciñien Zure gorputza, ta Zure odola, Zure ontasun ta misericordia andiagatic erregutzen dizut Sacramentu onetan participante egun nazazula; eta orrela vici izan zaiteala nigan ta ni zugan Zu beti alabatzen. Ala izan dedilla.

168

Meza

OSTIA ALCHATZEAN.

Santua.

169

*Consideratu nola Jesu-Cristo gu-
rutzean alchatu zuen.*

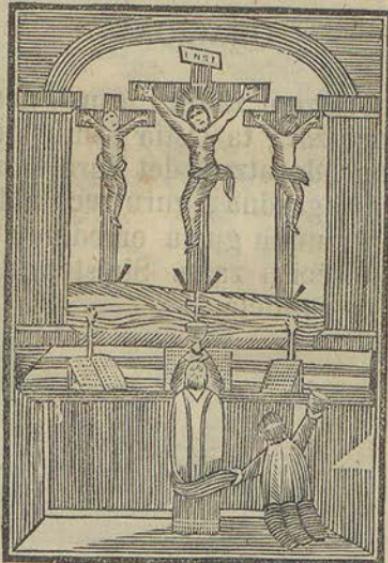
ORACIOA.

Adoratzen zaitut Jesus nere Jaincotzat , ta Ostia Santu orretan adoratzen det Zure gorputz sagradua , gurutzeco aldaorean mundu gucia erredimitze-
co ofrecio zana. Sinisten det Zu or zaudela.

170

Meza

CALIZA ALCHATZEAN.

Santua.

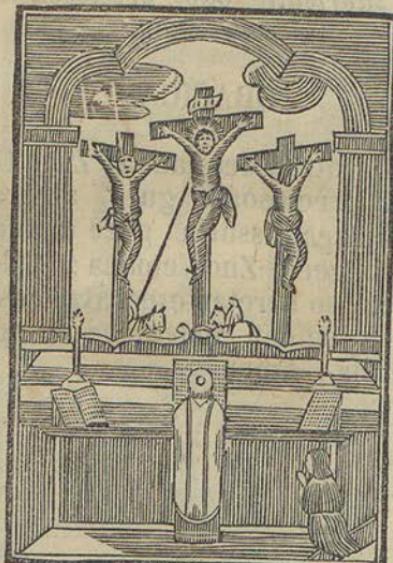
171

Consideratu nola Jesu-Cristoc ber-
re zaurietatic odol preciosoa is-
suri zuan.

ORACIOA.

Adoratzen det Jauna , Zure O-
dol preciosoa , gure amorez
Gurutzean issuria , gure anima-
garbitzeco Zuc emana : Odol
precioso orretan esperatzen det,
nere culpen barcacioa izango
derala , Amen.

GALIZA ALCHATUONDOREAN.

Consideratu oraindic Jesu-Cristoren pasioa , ta bere eriotza.

ORACIOA.

Zuc nai dezun becela , Jauna Sacerdotearequin sacrificio au esqueintzen dizut Zure Semearen Pasio , ta eriotza, Erresurreccio eta Ascensio gloriosoaaren erreverencian. Ostia garbia, Ostia Santua , Ostia mancha gabea. Jauna, ez beguira guri, ezpada Zure Seme maite oni, Zure bendicioaz onequin bat egun gaitean. Amen.

174

Meza

OSTIA CALIZAREQUIN
ALCHATZEAN.

Santua.

175

Consideratu nola José, ta Nicodemus
musec Jesusen gorputza gurutze-
tic erachi zuen.

ORACIOA.

Nere Jesus ona : Zuc nere pe-
catuen zorra pagatzeagatic gu-
rutze batean vicitza eman cen-
duan : indázu bada niri ere ne-
re culpac eguiazco penitencia-
requin deseguiteco gracia , o-
rientzat ill, eta zurequin Ceruan
vici nadin, Amen.

176

Meza.

PATER NOSTERREAN.

Santua.

177

Consideratu Jesu-Cristoc gurutzean esan cituan zazpi itzac.

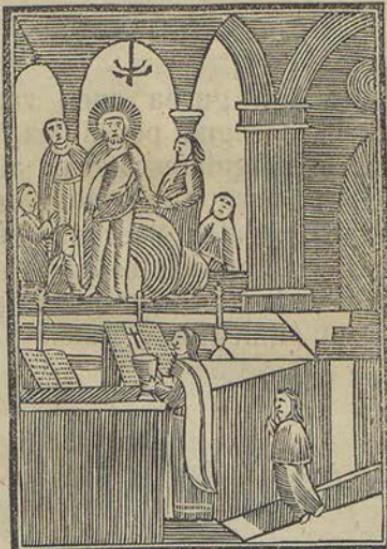
ORACIOA.

Esazu Aita gurea onen zazpi escariac soseguz pensatuaz. Eguneroco Oguia escatzean aditzen da , gure obligacioac ezagutzeko arguia , Sacramentuen laguntzeac animac estadu graciazcoan irauteco , ta gorputzarentzat alimentua , Amen.

178

Meza

PATER NOSTERRA ESAN
ONDOREAN.

Santua.

179

Consideratunola Jesu-Cristo Lim-
bora jechi, ta an ceuden animac
atera cituan.

ORACIOA.

O nere Jesus maitea! Zure a-
nima Jangoicotatasunarequin uni-
turistic jechi zan Limbora justuen
animac pena artatic atera , ta
gloriaz betetzena: indazu niri ere
gracia nere anima pecatuen
mendetic atera , ta infernuco
penetatic libratzeo lembait len,
ta Santu guciaquin Ceruan ala-
batu zaitzadan , Amen.

180

Meza

OSTIA PARTITZEAN.

Santua.

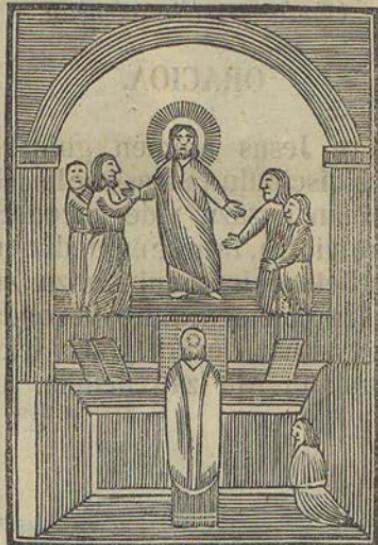
181

Consideratu nola Emausco Discipuloac Jesu-Cristo ezagutu zuen Oguia partitu cienean.

ORACIOA.

Nere Jesus animen guidaria,
zure discipulu ta icasleac becela,
eraman nazazu vide zucenetic;
nere viotza, tanere entendimien-
tua bete eta iracequi itzatzu: Zu-
re arguiz emen, Zure voronda-
tea eguiñaz Ceruco gloria irichi
dezadan , Ala izan dedilla.

PAX DOMINI.

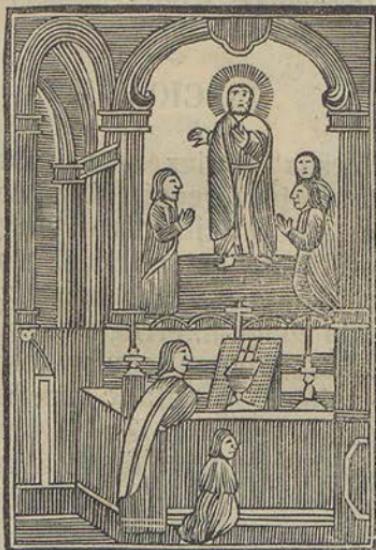

Consideratu nola Jesu-Cristo bere Discipuloai aguertu citzayen, ta paquea eman cien.

ORACIOA.

Jesus gloriaz betea! Zure
pitze gloriosoarequin idiqui cen-
duan betico vicitzaraco atea, eta
ori aditzera eman ciñien zure
Apostoluai esanaz: Paquea izan
dedilla zuequin: erregutzen di-
zut, Jauna, eman deguiozula ne-
re animari pecatutic graciara
piztu, ta gueyago Zu ez ofen-
ditzeco bear duan laguntasuna,
Amen.

AGNUS DEI.

*Consideratu nola Jesu-Cristoc berre Discipuloai pecatuac barcatze-
co escubidea eman cien.*

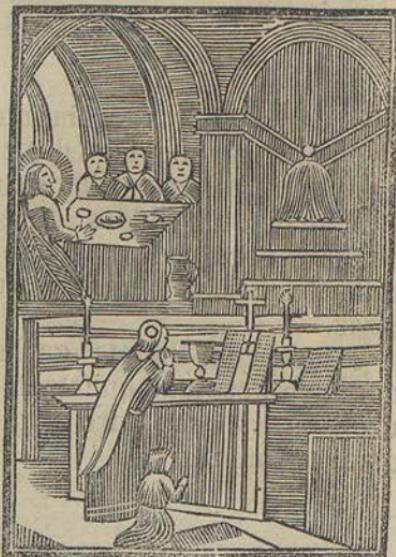
ORACIOA.

Jaincoaren Vildots garbia mun-
duco pecatuac quentzen dituzun
Jesus ona , misericordia guzaz.

Jaincoaren Vildots garbia,
munduco pecatuac quentzen di-
tuzun Jesus ona , misericordia
guzaz.

Jaincoaren Vildots garbia ,
munduco pecatuac quentzen di-
tuzun Jesus ona, zure paquea
iguzu , Amen.

COMUNIOA.

*Consideratu nola Jesu-Cristoc ber-
re Discipuloquin jan zuan Ceru-
ra igo baño lenago.*

ORACIOA.

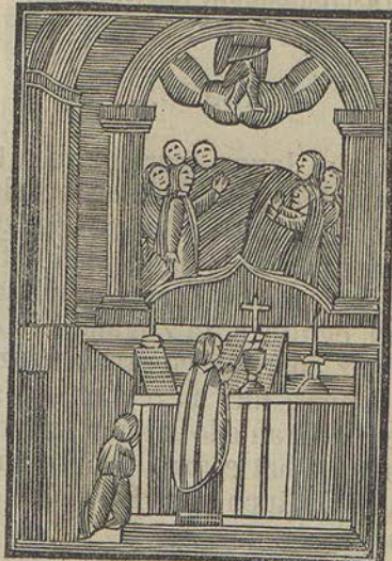
Zu cera Jauna, gure paquea ta Apostoloai eman ciñien becela, Eliza Santuari, eta guri iguzu: gure gaitz, ta peligro gucietatic libra gaitzatzu, Zure vorondatea beti eguiteco, ta Zugandic iñoz ere ez apartatzeko gracia iguzu.

Jauna, nic mereci ez det zu nere echean edo animan sartzea, baña itz bat esazu, ta nere anima Salvatuko da. *Iru bider au esaten da.*

188

Meza

COMUNIO ONDOREAN.

Santua.

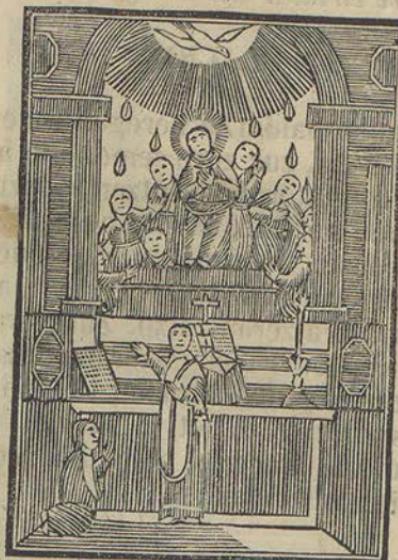
189

*Consideratu nola Jesu-Cristo be-
re virtutez Cerura igo zan.*

ORACIOA.

J auna baldin Zu beregan artzen zaituana, zuc zure seme, edo alaba eguiteroño jasotzen badezu, arren neri ere favore au eguintzadazu. Nere naturaleza onec gaitzeraco dauzcan griña maccurrac atzera itzatzu. Zure graciaz Confesioco Sacramentuan berriro janci nazazu, Comunio espiritualetan beti Fede vici ta amorio iracequi batequin recibitu zaitzadan.

BENDICIOAN.

*Consideratu nola Jesu-Cristoc, a-
guindu zuan becela, Espiritu San-
tua bialdu zuan.*

ORACIOA.

Nere Jesus maitea, zuc aguin-
du becela Espiritu Santua sugar
bici, ta mingañen antzean Apos-
toloetara eterri zan, eguizu ba-
da Espiritu consolagarri orrec
nere viotza ta anima bere argui
ederraz bete, ta amoriozco sur-
tan iracequi ditzan, Amen.

192

Meza

AZQUENECO EVANGELIOA

195

riez irabazteco zure ontasunari erregutzen diogu , Eliza Ama Santaren estaudu dichosoagatic beguira dezala: Zure fedea mundu guciari aguertuaz : Principe cristau guciai beren arteco pauea emanaz : heregiac ta infieles indarrac deseguiñaz : Zure seme Jesu-Cristo gure Jauna gatic ceñari zurequin ta Espiritu Santuarequin batean betico gloria, Amen.

Oracio au esan ta bacarric al-dareac visitatzen badituzu, esan itzatzu bacoitzean Paternoster bi, Ave Maria bi eta Gloria bi: eta besterequin bacera; zuc esan ta besteac erantzun, edo contrara besteac esan ta zuc erantzun.

196

CALVARIOCO ESTACIOAC

AMOREZCO

ETA

DOLOREZCO

JESU-CRISTOREN PAUSOAC.

D^evocio onetan Jesu-Cristore-quin itz eguiteco, soseguz ciñatu, *Nere Jesu-Cristo Jauna*, edo

197

Acto contriciozcoa viotzetic e-guin, ta batec gucien icenean ofrecimentua esango du modu onetan.

OFRECIMENTUA.

Aita eternoa, Jaun guciz poderoso: beguire, ez guri, ezpada zure seme maite Cristoren arpegui ederrari, ta Calvarioco vide santu onetaco pauso guztiac, viotzeco amore, ta intencioaz batuan, zure gloriariic andieneraco izan bitez, ta Ceruco egercicio onetan diran indulgencia, edo barcacio guztiac, Aita Santuac nai duten becela eguiñaz irabaci nai ditugu: eta Ama Virgiñaren escuetatic, zuc nayen dituzten Purgatorioco Animen sufragian, ta gure salvacionaraco izan bitez, Amen.

LENENGO ESTACIOA.

Sentenciati dute
Jesus maitea,
Gurutzean iltzera.
¡O cer penea!

*Eriotzaco sentencia Jesu-Cristori
eman cioten lecua.*

Pensa ezazu, Cristaba, nola Jesus gure Redentorea, Ostiral Santu goicean, bost milla, eta gueyago azote, arantzazco Coroa ta beste tormentuaz gañera, gurutzean eta lapur biren erdian

illtzena Pilatosec condenatu zuan

ORACIOA.

¡O nere Jesus Redentore mai-tea! Azote, arantza, pena ta lotsaz beteric, aiñ issill ta aiñ humill zure eriotzaco sentencia gu-re culpacgatic artu cenduena. Zure viotzeco amore, ta humildeade onegatic, arrén Jauna, indazu gracia eguiazco penitencia-requin nere pecatuen cateetatic libratzeco, ta zure Tribunal justuan nere favoreco sentencia nic aditzeco, Amen.

*Jauna, damu det zu ofenditua
izan ezazu nizaz misericordia.*

Pater noster, Ave Maria ta Gloria &. Aita Santuaren intenciora, ta au Pauso gucietan.

BIGARREN ESTACIOA.

Orain artzen ditu
Gurutze batean
Gure pecatuac
Bere gañean.

*Jesu-Cristori Gurutzea eman cio-
ten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola Jau-
nari burlaz jancericaco soñeco
zarra tiraca coroarequin quendu
citizen: bere soñecoa janci ta
coroa berriñor tormentu gogor-
raquin sartu *citizen*: eta eriotza-
co borreroac gure pecatuen car-

ga guztia, edo Gurutzea bere ga-
ñean eman *citizen*.

ORACION.

¡O nere Jesus Bildots guztiz
mansoa! Isaac Justuac baño o-
bediencia sacrificeo egorra,
zure Aitaren obediencia, ta gure
amorioa gatic, zure sorbaldan
eraman cenduana. Zure viotzeco
ontasun *orregatik*, arren indazu
gracia nere era-gabeko gogo
gaizto guciac zure vorondateari
viciro sugetatu, ta nere culpai
ondoen dagoquien penitencian,
gurutzea beti zure ondoren go-
gotic eraman, ta lurreco nequea-
quin Ceruco Coroá irabaci de-
zadan, Amen. *Jauna damu det &*

IRUGARREN ESTACIOA.

Emen erori zan
Jesus lurrera,
Lurra jasotzeco
Bere aurrera.

*Gurutzearequin Jesus lenengo
erori zan lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola gu-
re Jesus maitea ~~ekin~~ necatu , ta
oñen gañean ecin egon, eta Gu-
rutzearen cargarequin lurrera
erori zan. Beguire nola infernu-
co canalla ayec Jaunari lagundu

bearrean, osticoca, golpeca, eta
arrastaca ~~etabilli~~ eta nequezjo-
~~atxerazo~~ zuten.

Jaizqui era

ORACIOA.

O nere Jesus, Jaun guztiz po-
derosoa , ta gure amorez ~~onila~~
~~argaldu~~, ~~ta~~ lurra jo arterano gu-
rutzepean macurtua. Zure amo-
re ta paciencia fin gabe ~~oñegat~~
~~atxeraz~~, ~~arrén~~ Zure escua ~~indazu~~, ne-
re culpa pisuen ázpitic, eguiaz-
co penitenciarequin zugana ~~ja-~~
~~gontzeco~~ , eta zure gurutzaren
ondoren lurreco neque ta dolo-
re-eten pocic ibilli nadin eta Zu-
re arpegui ederra Ceruco glorian
icusi dezadan, Amen. *Jauna da-
mu det &*

LAUGARREN ESTACIOA.

Norc eṣan lezaque
Amaren penea,
Onela icusi ta
Bere semea.

*Jesu-Cristoc bere Ama Santisima
topatu zuan lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola Calbarioco bide onetan Jesus onac bere Ama maitea pena, ta negarrezco ichaso bat eguiñic topatu zuan. Begira ondo, begui amoroosoaz biac alcar icusi, ta nola viotz batac besteari amo-

rez itz eguin cion, ta viotz laz-
tan biac dolorez ito edo estutu-
co cira.

ORACIONA.

O Amaric maiteena, dolorez eta ansiaz betea. Cer ezpata zorrotzac Zure anima josico zuen zure viotzeco Semea eta Aingueruen edertasuna tratu artan icusi ~~ceñdu~~nean, burua arantzaz josiric: arpegui eder ura chistuz, odolez, ta autsez itsusitric, eta gure pecatuen carga edo Gurutztea gañean zuala, ta golpeca ceramatela. ¡O Amaric affigitiue-
na! ~~Aren~~ indazu Zure Semea-
ren, ta Zure pera oyen lastima eguiazco bat ~~gure~~ gure pecatuen barcacita, ta Zure amorioa betico arqui dezagun, Amen. *Jau-
na damu det &*

BOSTGARREN ESTACIOA.

¡Gurutzea eramaten
Nai dezu lagundu?
Bada emen nai due
Lagun bat artu.

*Jesus maiteari Gurutzea eramaten
laguntzeco Simon Cirineo artu
zuten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, dolorez-
co bide onetan nola gure Jesus
aiñ argal ~~ta~~ nequez cijoan ece,
Judu odolguiroac Gurutzearen
cargarequin icara, ta erortzeco
zorian icusi, ta Simon ceritzan

Cirineoco guizon bat Jaunari la-
guntzeco artu zuten, baña ez
lastimaz, baicic ceren Gurutzeco
tormentuan illtzen icusi nai zu-
ten.

ORACIOA.

O Salvadore maitea: gure pecatuen carga Zure gañean artu,
eta gure animen billa aiñ nequez
pauso oyetan ibilli ciñana, ta Si-
mon dichosoaren egemplaoan,
Calvarioco bidean Zuri jarrai-
tzen, ta laguntzen eracutsi ciñi-
guna! Iguzu arron Jauna, zure pa-
sioco paciencia, gure pecatuen
damua, ta zure penen viotzeco
lastima andi bat: Gurutzea era-
maten orain zuri lagundu, ta
orren frutua goza dezagun Zu
alabatzen Ceruco glorian, Amen.
Jauna damu det &

208

SEIGARREN ESTACIOA.

Arpeguico icerdi
Eta odoletan
Oapl bat busti du
Iru dobletan.

Beronica esaten dan Andre piadosac Jesus onari bere Arpeguia garbitu cion lecua.

Pensa ezazu Cristaba, nola Jau-
naren arpeguia chistuz , odolez,
eta autsez beteric Beronica San-
tac icusi , ta iru doblezco **oapl**
garbi bat artu, ta gucien artetic
sartu, ta arpegui divinoa garbi-

doblestan 209

tucion, eta iru doblestan Jau-
nac bere arpeguia estampaturic
orren paguan utzi cion.

ORACIOA.

¡O nere Jesus, eguiazco eder-
tasunaren ispilla! Cemba nere
pecatuac gatic itsusiagoa , am-
bat guretzat becela , Beronica
Santurenzat maitagoa! Baldin
gure culpac orrela itsusitu ba-
cintuzten, oien damuac , edo
eguiazco penitenciac, zure dolo-
rezco icerdi, eta loyac quentze-
co **oapl** garbiae izan bear dute.
Iguzu Jauna , gracia , viotzeco
negarraquin gure animac gar-
bitu, ta zure imagiña vici bat
orietan jositzeco, ta Ceruan zure
arpegui ederra beti icusteco,
Amen. *Jauna damu det &*

ZAZPIGARREN ESTACIOA.

Bigarren aldian
Emen da erori,
Eta zu etzera
Contuan jauci.

*Jesu-Cristo bigarren aldian ero-
ri zan lecua.*

Pensa ezazu Cristaba , erritic camporaco ate batean, nola gu re Jauna gurutzearen cargac e ritu, ta gucia ~~arganda~~ ^{maiztua}, ta bigarren aldian erori ta lurra jozuan. Beguira nola borrero ayec golpeca jaso zuten: eta Jerusalen

galdua Jesus onac utzi zuan.

ORACIOA.

¡O nere Jesus misericordiazco Aita, munduaren jabe bacarra. Zu izanic ^{erizan} sorayo ta Errian desonra baciña becela, Jerusalendic campora atera edo bota ciñ duzten: ta orregatik ere Erri di cha gabe ari lastimaz beguiratu ciñion! ^{Lectio dominica} Arren Jauna, zure piedade guztiaz gure anima*ī* beguira zayezu : ta Gurutzea eramaten nic pocic lagunduko dizut : ta gure culpacgatik Erriti bota ba zaituze*te*, guc gure viotzetan ar tuco zaitugu , zurequin beti vicitzeco, Amen. *Jauna damu det &*

ZORTZIGARREN ESTACIOA.

Pecatua gatic
Negar eguizu,
Bada nere penac
Orrec eman ditu.

*Jerusalengo Andrei Jesus onac
itz eguin cien lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola Jesus piadosoac bere desonra, eta nequeen artean lapur infame batenguisa bacijoan ere Andrepiadosa lastimaz, ta negarrez aren ondoren cijoacenai esan cien, Jerusalengo Alabac ez nigatic

negar eguin, baicican ceren burruac-gatic, ta zuen umeacgatic, ceren orien gañera gaitz andiac eterri bear duten.

ORACIOA.

¡O nere Jesus, Arzai ona becela gure animen billa ibilli ciñana! Calvarioco bide gogor artan, ta zure penen artean ere Andre piadosai, ta ayetan guri pecatuac gatic bear becela negar eguiten eracutsi ciñigun, arren Jauna, argui vici bat iguzu, ardi onen guisan, zure dei amorosoa aditu, ta zuri arzai onari becela zucen beti jarraitzeo, eta gure viotzeco negarraquin orain zuri lagundu ta guero gure salvacioco deya zure ao gozotic betico adi dezagun, Amen. Jauna damu det &

BEDERATZI-GARREN ESTACIOA.

graveratua
¡O pecatuaren
gauza astuna!
Irugarrenean
Jo du emen lurra.

*Irugarren aldian Jesus erori zan
lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola al-
daparen igoeran indarra saltatu,
ta Jesus maitea irugarren aldian
erori ta bere arpegui ^{soylo her} ederra
autsez bete zuan. Jéqui nai ta
ecin: ta etsai gogorrac osticoca,
tiraca, deadarrez esan cioten: Ea

laster jequi: Gurutzean ill bear
du, an illic icusi nai degu.

ORACIOA.

¡O Nere Jesus, Ceruco Maisu
amorosoa! ¡Onola zure Gurutzea,
eta lurreco nequeac amore onez
eramatera animatzen gaituzun!
¡Ay Jauna! Nere culpac dira Zu
bultzaca, ta golpeca lurrean iru-
garren aldian erabilli zaituzte-
nac! *arrén* ^{Jauna} iguzu gracia orien
penitencia eguin, ta Gurutzearen
penac gure culpen saria becela
artu ditzagun: zure doloreac, eta
amorioa contemplatu, ta orien
sarian Ceruco dicha betico arqui
dezagun, Amen. *Jauna damu
det &*

AMARGARREN ESTACIOA.

Ona nun daucazun
Jesus billosic,
Burutic beatzera
^{llanor}
Zauriz beteric.

*Jesu-Cristori bere soñecoac quen-
du ciózcaten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba , nola
borrero odolzale ayec lastimari
gabe, Jangoicoaren Semeari, be-
re soñecoac lotsa andian quen-
du, ta tratu gaiztoaquin, arriba-
tean jarri erazó ta beazunéz nas-
tutaco ardoa eman cioten. ¡O no-

la burlaca, eta gaizqui esaca e-
men desonratu zuten.

ORACIOA.

¡O nere Jesus , paciencia mi-
ragarriaren ispilla! Cer nai ga-
be ta angustiac zure viotzac ar-
tuco cituan munduaren begie-
tan zure soñecoac quendu, llaga
sagrada berri, ta lotsa gor-
rian beazuna edateco eman
cizuten^{en}! Arren! Jauna iguzu
indarra pecatu , eta pasioen so-
ñeco zarra quendu ta zure a-
morezco soñeco berria jantzi-
zeco : ta emengo atsegui fal-
so, beazuñez beteac utzi, ta e-
guiazco zure atseguiñac arqui-
zeco, Amen. Jauna damu det &

AMAICAGARREN ESTACIOA.

Oñac eta escuac
Iltzez josiric,
Emen dago Cristo
Penaz beteric.

*Jaungoicoaren Semea Gurutzean
josi zuten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola Jesus Bildots mansoa, aiñ isil gure pecatuac gatic sacrificatu bearzana, Gurutzearen gañean ^{ezarri}, ta tiraca zañac urratuaz ilte gogorrarequin josi zuten, ta oriec erremachatzeco, Jaun di-

vinoaren gañean jarri, ta golpe bacoitzean, Ama Santisimaren viotz amorosoa, Semearen gorputzarequin batean urratzen zuten.

ORACIOA.

¡O nere Jesus, pecatuac quentzen dituzun Bildots inocentea! ¡Ay! ¡Ta cer amorezco carobi vician zure viotza orduan egongo zan! Bada aiñ humil, ta pocic, zure escu ta oñ sagraduac gurutzean jositzeco eman cinducen: Zure amore, ta paciencia onegatik, iguzu Jauna gracia gure escu ta oñac pecatuuen cateac urratu, ta zure bildur ta amorezko illtzeaquin josi, ta zure vioitzean beti vici gaitean, Amen. Jauna damu det &

AMABIGARREN ESTACIOA.

Emen Jesus ill zan
Guizonagatic,
Contura zaitez
Orain, ta beti.

*Jesus gure vicitza gurutzean jaso,
ta ill zan lecua.*

Pensa ezazu Cristaba , nola
gure Jesus Jaungoico, ta Guizon
eguiazcoa, gurutzean josi, ta ja-
so zuten eta Gurutzean asenta-
tzeo bere zañac deseguin , eta
puscatu, eta mendi santu artan
gure Salvadorea airean aguertu

zan: beguira nola lapur biren
erdian tormentu eta burlen ar-
tean ill zan.

ORACIOA.

¡O nere Jesus, Ama Virgiñaren
frutu bedeincatua, ta(gaur ordu
onetan) gure pecatuac gatic ma-
daricatua becela ta gure salva-
cioco frutu gozo egun, ta arbo-
la Santuan egon ciñana. Gure in-
dulgenciacoko, edo barcacioco e-
guna au da: ta ori zure tormentuac , penac ta llagac : ori zure
negarta viotzeco deadarrac Aita
eternoari escatzen diote. Alabiz
Jauna , ta gure culpac eguiazco
penitenciaz deseguin , ta zure-
quin ill , ta betico vici gaitean,
Amen. Jauna damu del &.

AMAIRUGARREN ESTACIOA.

Gurutze gañetic
Bere amagana,
Emen jechitzen da
Jesus *laztana*.

*Gorputz Santua jechi, ta Ama
Virgiñari eman cioten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola gu-
re Jaunaren doloreac eriotzare-
quin acabatu, ta Ama maitea-
renac *dirauten gorputz illa lan-*
zadaz idðqui ta Ama Virgiñaren
anima josi zuten, ta José, ta Ni-
codemus Santuac Gurutzetic je-

chi, ta amari presentatu cioten,
¡Cer onen penac, cer negarrac!

ORACIOA.

¡O nere Ama Santisima, pena,
ta angustiazco Ichaso ondo ga-
bea! Norc esan edo pensa deza-
que, zure animan cer *igaro zan*,
zure viotzeco Semea illic besoe-
tan artu *cónduenean*. Aren buru,
escu, ta oñac, ta viotza *idðquia*
ecusi ta cer tormentu ta dolo-
reac artu *cinducen*! *Arren* bada
gure Amaric maiteena, oriec
gatic iguzu eguiazco lastima an-
di bat, pecatuen damuz betico
orientzat ill ta zurequin Ceruan
vici gaitean, Amen. *Jauna damu*
det &

224

AMALAUGARREN ESTACIOA.

Obi berri bat nai du
Zure viotzean,
Jesus illac betico
Zu bici zaitean.

*Obian edo sepulcro berrian Jesu-
sen Gorputza sartu zuten lecua.*

Pensa ezazu Cristaba, nola do-
lorezco Amaren besoetatic ne-
quez Gorputz Santua José eta Ni-
codemusec artu ta izára berri e-
eder batean eguiazco Cristo gar-

225

biro untatu, eta arrizco obi ber-
rian devocio andiaz sartu zuten.
¡O cer pauso onetaco Ama Virgi-
ñaren dolore, ta negar samiñac!

ORACIOA.

¡O martiri guztien Erreguiña,
angustien pauso onetan, Jesus
Zure amorezco , eta dolorezco
lorapilla edo ramillete bat egunin,
ta zure viotzaren erdian beti
gorde cenduaguna ! Zure martirio
paregabe onégatic , arren iguzu
zure escua eta dicharicandiena:
ceña dñs zure Soledade triste
onetan zuri lagun eguitea gure
culpen penitenciarequin, lurreco
gauzac utzi ta zure Seme Jesus,
ta Zu beti amatzeco Ceruan, A-
men. Jauna damu det &.

JESUCRISTOREN

BOST LLAGA SAGRADUEN ADORACIOA.

Nere Ama Doloretacoa , Zure Semeac nigatic artu cituan bost llaea preciosoac zure aurrean adoratu nai ditut: ta oriec adoratzean zuc iduqui cenduan Espiritu ta amorioabeti iduqui nai nuque.

Ezquerreco oñeco Llagari.

¡O nere Jesusen Llaga precioso! Biotz guztiaz adoratzen zaitut: ta orregatic escatzen dizut Jau- na, nere pauso ta ibillera gaiz- toaquin egun dizquituzdan ofensa gucien barcacioa. *Pater noster, eta Gloria Patri.*

Escuico oñeco Llagari.

¡O nere Jesus Llaga precioso! Biotz guztiaz adoratzen zaitut, eta orregatic escatzen dizut, Jau- na , nere itz ta obra gaiztoaquin egun dizquituzdan ofensa gu- cien barcacioa. *Pater noster, ta Gloria Patri.*

Ezquerreco escuico Llagari.

¡O nere Jesusen Llaga precio-

228

soa! Biotz guztiaz adoratzen zaitut, orregatic escatzen dizut Jauña , nere beguiaz ta beste sentiduaz egun dizquitzudan ofensa gucien barcacioa. *Pater noster , ta Gloria Patri.*

Escuico escuico Llagari.

¡O nere Jesusen Llaga preciosoa! Biotz guztiaz adoratzen zaitut, eta orregatic escatzen dizut, Jauña , nere memoria, entendimendu ta vorondateaz egun dizquitzudan ofensa gucien barcacioa. *Pater noster , ta Gloria Patri.*

Costadu Sagraduco Llagari.

¡O nere Jesusen Llaga preciosoa! Biotz guztiaz adoratzen zaitut, eta orregatic escatzen dizut Jauna , nola zure viotza lantza

229

gogorrac josi zuten eta zure Ama Santisimarena Ezpata zortzac, ala nere anima zure amorioaz betico josi dezazula; bada ill nayago-det^{zu} ofenditu baño, Amen. *Pater noster , ta Gloria Patri.*

BOST LLAGAI SAN FRANCISCO

Javierrec egunero eguiten cien Oracioa.

Nere viotzeco Jaun eta Jan-goico Jesu-Cristo , bost Llaga Gurutzean eta beste ecin kontatu ala zure pasioan gure amorioac ar erazo cizquitzunac gatic, escatzen dizut zure odol preciosoaaz redimitu guinduzunoc arren zure ontasunac gorde eta zure gloriara eraman gaitzala, Amen.

ERROSARIO SANTUA.

Era bitara da Errosarioa: batari deritza Ama Virginaren coroa, ceniæc dituan zazpi amarreco, gañera bi Ave-Maria, eta azque-nean Aita Santuaren icenean. Aita gure bat, eta Ave-Maria bat. Berau esanda irabazten

dute Aita San Franciscoren iru ordenetacoac barcamen osoa, edo indulgencia plenaria.

Besteari deritza *Errosarioa*, eta onec ditu amabost amarreco, ta esan ditezque edo amabostac bata besteen urrena, edo bosnaca, edo banaca. Eta, dan becela dala, amabostac eralqui ezquiero, irabazten da barcamen osoa.

Ori irabazteco ordea, esan bear da ala bata nola bestea debocio ta jayera andiarequin aoz, ta biotzez; ez erdi lo, gogo gabe eta adimentua beste lecutan dala: betaz itzac ortz artean nastutzen ez dirala: ichodoten dala batac osotoro esan artean, besteac eranzuteko: eta erregutzen zayola Ama Virginari, arren gure bitarteko izan dedilla irichi dezagun Jesus maitea gandic bear degun gracia, bere onrari andieneraco, eta gure animen oneraco.

Onezaz gañera gogora itzatzu amarreco bacoitzean egunari ta amarrecoari dagozcan misterioac, arrerra esaten diran becela.

232

MISTERIO GOZOZCOAC

ASTELEN OSTEGETARACO.

*Erri ascotan jai arratsaldeetan
ta osteruntzean ere , ciñatu,
acto contriciozcoa esan, ta
cantatzen dituzte urren-
go misterioac eta gue-
ro esan Aita gurea
ta Ave Mariac.*

Jesus onaren Ama maitea
gracia dizut escatzen
bost misterio gozoz beteac
lagun zaguzu cantatzen.

Gogo guztiaz esango degu
lenengo misterioa,
zucen gaitatzu cerura beti,
Virgiña viotzecoa.

233

LENENGO MISTERIOA.

*Jaungoicoaren Semea guizon
eguitea.*

Ceruetatic ecarri cizun
Aingueru batec albista,
zugan araguiz jantzico zala
Aita Eternoaren Semea.

Guciak erantzuten duteurrengo au.

Ave Marien amarreco au
Aita gureaz batean,
Virgiña eder , maite berari
esaten asi gaitean.

BIGARREN MISTERIOA.

*Ama Virgiñac Santa Isabelieguin
cion visita.*

Jaincoaz aurdun zu zuaz, Ama,

234

icustera Iengusua
eta San Juan jayo gabea
graciaz dana bete da.

Ave Marien. . .

IRUGARREN MISTERIOA.

Jesu-Cristoren jayotza.

Jayo zanean zure Semea
cerau doncella utziric,
guelditu guñan guzti guztioc
ondasun gozoz beteric.

Ave Marien. . .

LAUGARREN MISTERIOA.

Ama Virgiña Elizan sartzea.

Jerusalengo Eliza Santan
Jesus esqueñi cenduan;

235

esquein gaitzatzu gu ere orain.
Jaunac beretzat ar gaitzan.
Ave Marien. . .

BOSTGARREN MISTERIOA.

*Jesus galdu ta irugarren egunean
arquitza.*

Galdu ezquero billa cenduan
Elizan zure semea:
poz onegatic nai ezpeguizu,
gu becatuan illcea.

Ave Marien. . .

MISTERIO DOLOREZCOAC

ASTEARTER OSTIRALETARACO.

*J*esus onaren Ama maitea
gracia dizut escatzen,

236

bost misterio miñez beteac
lagun zaguzu cantatzen.

Gogo guztiaz esango degu
lenengo misterioa,
zucen gaitzatzu Cerura beti,
Virgiña biotzecoa.

LENENGO MISTERIOA.

Baratza Santuco Jesusen oracia.

Gesamanico baratza artan,
auspez lurrean jarriric
cegoan Jesus odola icertzen,
biotza berriz larriric.

Ave Marien amarreco au
Aitagureaz batean
Virgiña eder maite berari esa-
ten asi gaitean.

237

BIGARREN MISTERIOA.

Jesusen azote icaragarriac.

Bost milla azote artu cituan
gure pecatuak gatic;
cer gaitz andia dan pecatua con-
tu atera emendic.

Ave Marien. . .

IRUGARREN MISTERIOA.

Jaunari aranzazco coroa ipintzea

Arantza zorrotz, gogor, lantz-
quin coroaturic bururá,
numbait Jesusec quendu nai ci-
gun gure antuste ichua.

Ave Marien. . .

238

LAUGARREN MISTERIOA.

Jaunac gurutzea eramatea.

Gurutze pisu bat lepoan, ta
lapur gaiztoen erdian,
eraman zuten Jesus maitea
Calbarioco bidean.

Ave Marien.

BOSTGARREN MISTERIOA.

Jesu-Cristoren gurutzeco eriotza.

Iiltzez josiric ¡ay! gurutzean
eman du Jaunac bicia,
gure animac gal etzitecen
icusi zuan gucia.

Ave Marien.

239

MISTERIO GLORIAZCOAC.

IGANDE, ASTEAZQUEN TA LARUMBATE-
RAGO

Jesus onaren Ama maitea
gracia dizut escatzen,
bost misterio gloriazcoac
lagun zaizquigu cantatzen.

Gogo guztiaz esango degu
lenengo misterioa:
zucen gaitzazu Cerura beti,
Virgiña viotzecoa.

LENENGO MISTERIOA.

Jesu-Cristoren piztuera.

Miñen ondoren , Ama maitea,
icusten dezu pizturic
illen artetic zure Semea,

240

eguzqui eder eguiñic.

Ave Marien amarreco au,
Aita gureaz batean,
Virgiña eder maite berari
esaten asi gaitean.

BIGARREN MISTERIOA.

Jaunaren Ceruetara igotzea.

Berroguei egun emen eguinda
Cerura igo zanean,
gloriaz bertan jarri izan zuan
Aitac escuico aldean.

Ave Marien . . .

IRUGARREN MISTERIOA.

Espiritu Santuaren etorrera.

Jaun Espiritu Santua bera

241

sutan Cerutic cetorren.

Apostoloac , eta besteac
amore–doaiz betetzen.

Ave Marien . . .

LAUGARREN MISTERIOA.

Ama Virgiña Cerura igotzea.

Jesus maiteac zu icustearen
Ceruan zorionduric,
ara zaramaz corputz ta anima,
Aingueruz inguraturic.

Ave Marien . . .

BOSTGARREN MISTERIOA.

Maria Santissimaren gloria andia.

Trinidadadeac jarri cinduan
Seme Jaunaren aldean
beti ta beti iduquitzeco
beste guztien gañean.

Ave Marien . . .

242

AMA VIRGIÑAREN LETANIA
Eusqueraz.

Jauna, erruqui zaite.
Cristo, erruqui zaite.
Jauna, erruqui zaite.
Cristo, adigaitzazu.
Cristo, enzun gaitzatzu.
Ceruco Aita Jaungoicoa.
Erruqui zaite guzaz.
Munduaren Redentore Seme Jaungoicoa.
Erruqui zaite guzaz.
Espiritu Santu Jaungoicoa.
Erruqui zaite guzaz.
Trinidadade Santu , Jaungoicoa bat cerana.
Erruqui zaite guzaz.
Maria Santa.
Jaungoicoaren Ama Santa.
Virgiñen Virgiña Santa.
Cristoren Ama.

*Errege ezazn
gugatik.*

243

MARIA SANTISIMAREN LETANIA
Latinez.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audinos.
Christe exaudi nos.
Pater de Cœlis Deus.
Miserere nobis.
Filij Redentor mundi Deus.
Miserere nobis.
Spiritus Seneta Deus.
Miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus.
Miserere nobis.
Sancta Maria. *Ora pro nobis.*
Sonta dei Genetrix
Santa Virgo Virginum.
Mater Christi.

244

Gracia Jaungoicozcoaren Ama.
Ama guztiz garbia.
Ama guztiz castoa.
Virgiña ceralaric Ama.
Ama tacharic gabea.
Ama zortzetic garbia.
Ama maitagarria,
Ama miragarria.
Creatzallearen Ama.
Salvatzallearen Ama.
Virgiña guztiz beguiratua.
Virgiña Veneragarria.
Virgiña alabagarria.
Esku andico Virgiña.
Virgiña viotz beraa.
Virgiña leyala.
Virtute guztien ispilla.
Jaqinduriaren eser lecua.
Gure poz emallea.
Ontzi espirituala.
Ontzi errespetagarria.

Erregea ezazu gugatia

245

Mater Divinæ Gratiae.
Mater Purissima.
Mater Castissima.
Mater Inviolata.
Mater intemerata.
Mater inmaculata.
Mater amabilis.
Mater admirabilis.
Mater creatoris.
Mater Salvatoris.
Virgo Prudentissima.
Virgo veneranda.
Virgo predicanda.
Virgo Potens.
Virgo Clemens,
Virgo Fidelis.
Speculum Justitiae.
Sedes Sapientiae.
Causa nostræ laetitiae.
Vas Spirituale.
Vas Honorable.

Ora pro nobis

246

Devocioaren onci andia.
Arrosa misteriosoa.
Daviden Torrea.
Marfilezco Torrea.
Urrezco Echea.
Bastasunaren Cucha.
Ceruco Atea.
Egun sentico Izarra.
Erien osasuna.
Pecatarien igueslecua.
Estuasunen consueloa.
Cristaben laguntzallea.
Aingueruen Erreguiña.
Profeten Erreguiña.
Apostoloaren Erreguiña.
Martirien Erreguiña.
Confesoreen Erreguiña.
Virgiñen Erreguiña.
Santu guztien Erreguiña.
Jaungoicoaren vildots munduko
pecatuac quentzen dituzuna.

Erregu ezazu gugatik.

247

Vas insigne Devotionis.
Rosa Mistica.
Turris Davidica.
Turris Eburnea.
Domus Aurea.
Federis Arca.
Jauna Cœli.
Stella Matutina.
Salus infirmorum.
Refugium Pecatorum.
Consolatrix Afflitorum.
Auxiliu Christianorum.
Regina Angelorum.
Regina Patriarcarum.
Regina Profetarum.
Regina Apostolorum.
Regina Martirum.
Regina Confesorum.
Regina Virginum. *Nº 10*
Regina Sanctorum omnium.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi.

Ora pro nobis.

248

Barca eiguzu Jauna.

Jaungoicoaren vildots mundocon
pecatuac quentzen dituzuna.

Entzun gaitzazu Jauna

Jaungoicoaren vildots mundocon
pecatuac quentzen dituzuna.

Erruqui zaite guzaz.

v. Erregutu ezazu gugatic Jangoi-
coaren Ama Santa.

R. *Irichiditzagun Cristoren aguin-
duac.* ORACIOA.

Erregutzen dizugu, Jauna i-
suri dezazula gure animetan
zure gracia: Cristo zure Semea
guizon egun zala Ainguera-
ren aotic jaquindu degun ezquero,
aren pasio eta gurutzearen bi-
dez erresurrecio o gloriara e-
ramanac izan gaitecen, Cristo
gure Jaun beraren merecimen-
tuac gatic. *Ala guerta dedilla.*

249

Parce nobis Domine

Agnus Dei qui tollis peccata mundi.

Exaudinos Domine.

Agnus dei qui tollis peccata mundi.

Miserere nobis.

v Ora pro nobis Sancta Dei Ge-
netrix.

R. *Ut digni efficiamur promisioni-
bus Christi.*

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsemus Do-
mine mentibus nostris infunde,
ut qui Angelo nuntiante Christi
Filij tui incarnationen cognovi-
mus, Per Pasionem ejus, et Cru-
cen at Resurrectionis Gloriam
perducamur, Per eundem Chris-
tum Dominum nostrum. Amen.

250

Escarria. Zure amparora gatoz Jaungoicoaren Ama Santa, ez ditzadazula aditu gabe utzi gure premietan eguiten dizquitzugun escariae, baicie libra gaitzazu beti peril gueticet Virginia gloriaz eta bendicioz betea. Jaungoicoaren laguntza izan dedilla beti gurequin.

Ala izan dedilla.

BESTE MODU BAT ERROSARIOA ESQUEIÑTZECO.

Amarreco bacoitzac asitzeco esatenda.

Ama graciazcoa, Ama erruquizcoa, gorde gaitzatzu etsai etatic, eta artu gaitzatzu gure eriotzaco orduan, Amen.

MISTERIO BACOITZEAÑ ESAN DITE- QUE URRENGO ORACIOA.

O Virgiña, Ama María, Aingueren Ereguiña, eta gure bitarteko maitea! Amar Ave María oec eta Aita gure au esqueintzen dizugu, erregutu diozazun cere Semeari eman deigula eguiazcoa umiltasuna, gure becatuen damu benazcoa, cristaun errietan paea, ta Eliza Ama Santaren zoriona. Amen.

251

Acto Fedecoa, Esperantzacoa, ta Cardadeoac, ceñac eguin bear diraden urtean beiñ guichiena.

ACTO FEDECOA.

Sinisten det dala Jaungoico eguiazco bat, ta iru persona diferenteac, ceñac diraden Aita, eta Semea, ta Espiritu Santua, simisten det Trinidade Santisimoco bigarren Persona egui zala guizón Maria Santisimaren entraña garbietan, Espíritu Santuaren obrazta virtutez, guelditzen zala Señora Soberana au Virgina, Semea egui baño len eguitean, eta eguiñ ezquiero. Sinisten det Jaun onec padecitu zuala, ta ill zala gu salvatezagatik, piztu zala ilien artetic irugarren egunean, igo zala Ceruetara, eta etorríko dala viciac eta illac juzgatzen : au da onac premiatzera, ta gaiztoac castigatzen. Sinisten det Aldareco Sacramento Santuan dagoala Jesu-Cristo gure Jauna, Jaungoico, eta guizón eguiazcoa Ceruan dagoan becela. Simisten det Ama Eliza Santa, Católica, Erramacoac sinisten duan guztia, eta Fede onetan nai det vici eta ill.

252

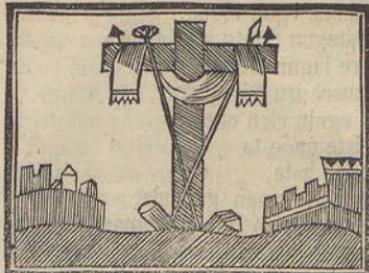
ACTO ESPERANTZACOA.

Daducat esperantza Jaungoicoagan baratueo ditzala nere pecatu guztiac , eta emango dirala bere gracia , eta gloria , bere misericordia infinituagatic ; Jesu-Cristo nere Jaunaren merecimentuac gatic , ta aren Amma Santismaren erreguauc gatic , eguiten badet nere partetic obligacio dedana , eta eguiun dezaquedana , ceña dan penitencia eguiazcoa.

ACTO CARIDADECOA.

Amatzen det Jaungoicoa beste gauza guztiac baño gueyago , eta nayago ditut galdu guztiac , aren Divina Magestadea baño . Eta nai nuque amatu , munduco justu guztiac , eta Ceruco Bienaventuraduac , ta Señin guztiac amatzen duen becela . Eta posible baliz , nai nuque amatu , beraren ama , eta nere Señora Maria Santisimac amatzen duan becela . Ez amatua , ofenditua , izatea aimbeste ofenditzen dutenac , eta guztiac ez amatzea aren Divina Magestadea , bera dana izauagatic , damu det nere viotz guztitic , eta proponitzen det emendatzea , aren gracia mediante dala , Amen Jesus .

253

JESUCRISTOREN PASIOA EUSQUERAZ.

Jesu-Cristori quendu ezquiero
Becatuaquin vicitza,
Baldin ezzpadet negar eguiten
Arrizcoa det viotza,
Gucioi lagun,
Canta dezagun
Bere penazco eriotza.

2 Mundua baño lenagotican
Señalaturie eguna,
Alderatu zan obratzecotzat
Guizonaren osasuna,
Arguia bera
Alde batera

254

Bestetic egun illuna.

- 3 Ostegun Santu afal ondoan
Bere lagun citala,
Jesusec iru Discipuloai,
Itz eguin cien onela:
Triste nago ta
Lo ori bota,
Eguizute emen gaudela.
- 4 Gesemanico Hortu santnan
Auspez lurrean jarriric
Escatzen cion , libra cezala,
Aitari Caliz artatic;
Jesus penatzen,
Odolez urtzen,
Eta ez det nic negarric?
- 5 Icerdi otza arpeguian, ta
Viotza penen artean,
Triste anima, gorputza larri
Agoniaco trancean,
Baña alere
Cegoan firme
Aitaren vorondatean.
- 6 Juduac Judas lagun arturic
Etorri ciran itauntzen.
Nazarenoa deritzan Jesus
Emen ote dan arquitzen?

255

- 7 Judas orduan
Baque moduan
Dijoja musu ematen.
- 8 Cembat dirade Judas becela
Cristoren adisqueideac,
Campotic laztan , barrendic saldu
Ausiric beren legueac;
¿Ha Cristau falso
Anima gaisto
Becatari traidorea?
- 9 Eranzun zuan Jesus maiteac
¿Ceñen billa zatozte ona?
Ona emen nago, ez da besteric
Naico dezuten guizona:
Juateco ez dec nic
Soca bearric;
Ez eldu lagunoc-gana.
- 10 Escuetatic lotu izan zuten
Gucien libertadea,
Cergatic au zan nere onean
Jaunaren vorondatea,
A la urratzeo
Aimbat urteco
Becatuaeren catea.
- 10 Discipuluac beren Maisua
Zutenean ala icusi,

256

Bacar bacarric bera utzita
Juan citzaizcan iguesi,
Pedro cetorren
Bere ondoren,
Baña au ere urrutia.

- 11 Badaramate Gerusalengo
Sacerdoteen aurrera,
Discípulu en gañean , eta
Dotriñan contu artzera,
Caifas gaiztoa
Aurrenekoaa
Asten zayo itauntzera.
12 Ez det nic, dio Redentoreac,
Predicatu ezcutuan,
Aguirian zan nere dotriña
Sinagogan ta Temploan,
Ez niri galde,
Asco dirade
Enzun nautenac munduan.
13 Errespuesta aditu becela
Soldadu batec bertatik
Gora darama bere besoa,
Eta darautso Jaunari
Icasí dezazun,
Nola eranzun
Berriz Pontificeari.

257

14 Esanda eguin ematen dio
Bere arpegui ederrean
Belarrondoco portiz bat ceñec
Ezarri zuan lurrean,
¿Eta Ceruac
Daude lotuac
Au ecusten dutenean?
15 ¿Noizco dirade Aita eternoa
Chimistac ta rayoac,
Ez erretzeco au bereala
Escu aiñ sacrilegoac?
Ainguerauc, ea,
Atozte ega,
¿Nun dituzute egoac?

- 16 Baldin gaizqui itz eguin badet
Arrazoi eman ezazu,
Baldin ezpadet, dio Jesusec,
Ecertain ere erratu
Cergatic arren,
Itz eguin arren,
¿Onela tratatten nazu?

- 17 Indazu Jesus viotzecoa,
Zure sufrimentu ori,
Jaquin dezadan nola penetan
Emango dedan arpegui,
Barcaturican

258

Viotzetican
Etsairic andienari.

18 Damu det Jauna viotz guztitic

Zu ofenditu izana,

Ez ez gueyago becaturican

Nere Jaungoico laztana,

Ez ya culparic,

Betoz argatik,

Pena oriec nigana.

19 Sua cegoan atarian, ta

Pedro su artan berotzen

Cerren viotzac amorioan

Otz asco-cion sentitzen,

Suaren queac

Bere beguiac

Negarrez bete cituen.

20 Ceren Ollarrac etzuen eman

Bi bider bere soñua,

Nun iru aldiz ucatu zuan,

San Pedroc bere Maisua,

Ezta besteric.

Ocasiotic

Ateratzen dan pagua.

21 Caifasec berriz galdetzen dio

Eguiñic juramentua,

Esan zadazu, Jesus, bacera

259

Mesias prometitua,

A la ezpada

¿Certaco izanda

Engañañatea mundua?

22 Bacequien Jesusec nora

Cijoan confesioa,

Billatzen zuan condenatzeco

Caifasec ocasioa,

Eta arequin

Nay-cion eguin

Ilitzeco acusacioa.

23 Ala-ere bayetz eranzuten du

Atari beguiraturie,

Bay ta Caifasec-ere deadar

Sonecoac urraturie;

Blasfemo ena

Da onen pena

Ya dago causa eguiñic.

24 Jequitzten dira Conciliotic,

Ta artzen dute videa

Amargurara, nun Pilatosec

Ceucan bere echea,

Zan Erromaco

Dembora artaco

Juduen presidentea.

25 Juezac dio emango badet

260

- Guizon au eriotzara
Ecarquizute causa justuac
Ezpadirade certara
Darabiltzute
Eramazute
Or Herodesen aurrera.
- 26 Aita Eternoaren Jaquindria
Dauca munduac zorotzat
Argatic dio Erregue orrec
Janci Tunica zuri bat,
Bestela nola
Ceruco estola
Erosico zan guretzat.
- 27 Esan cioten Pilatos-orri
Juduen Sacerdoteac,
Uste aldezu ez ditugula
Guc ere gueren legueac?
Blasfematu du
Mereci ditu
Eriotza ta azoteac.
- 28 Onec esandu, izanic Arotz
Pobrecho baten semea,
Dala Jaincoaren Semea, eta
Judeaco Erreguea;
Iltze ezpadetu
Etzeragez zu

261

- Cesarren adisquidea.
- 29 Nai zuquean Juezac Jesus
Eriotzatic libratu,
Cergatic bere inocencia
Ondo zuan ezagutu,
Bañan Juduac
Ceuden ichuac,
Etzioten permititu.
- 30 Eriotza bat eguin da dio,
Dago Barrabas carcelan
Nor nay dezute, Nazarenoa
Edo au libra dezadan?
Da costumbrea
Bat libratzea
Zuben Pazcoa-egunean.
- 31 Ozta aotic atera zuan,
Asi ciraden deadarrez,
Libra ezazu Barrabas; bañan
Jesus Nazarenoa ez,
Orrec bear du
Ondo penatu
Abe batean dolorez.
- 32 Berriz galdetzen du Pilatosec.
Baña cer causa emandu
Israelco Erregue dala,
Esatea da becatu?

262

- Ayec deadar
Erregue Cesar
Ori gurutzean ipintzu.
33 Justiciaco legue guiac
Utziric alde batera
Salvadorea condenatzen du
Cruelqui azotatzare,
¡Ceru altuac
Cer decretoac
Datoz ortican lurrera!
34 Jaungoico ura ceñec daducan
Mundua loren janciric
Descortesquiro bere arropae
Tunicaraño eranciric,
Narru gorrian
Egun arguian
Utzi zuten lotsaturic.
35 Nora cerate gaba, ta oyeyac
Illuntasuna nun cera
Nola etzatozte Virgiñaren
Seme eder au estaltzera.
Orra eguzquia
Ceure arguia
Biral-ezazu atzera.
36 Bost milla azote, eta gueyago
Loturic coluna batean,

263

- Asi ciraden iru borrero
Bere espaldetan ematen,
Ibay bat nola,
Ala odola
Abiatu zan issurtzen.
37 Arriac eta Salvadoreac
Biac alcar ciruditen
Cergatic etzan aren aotic
Sentimenturic aritzen
Marmolac berac
Golpe cruelac
Cituanean sentitzen.
38 Pila artatican bereala Jauna
Soldaduac escatüric,
Dijoazquio adoratzera
Burlaz Erregue eguiñic
Bere Coroa
Aranzazcoa
Buruan aguiz josiric.
39 Mantu zatarra soñean, eta
Cañabera bat escuan,
Onela Jesus tratatzen zuten
Becatariac munduan,
Mundua bera
Redimitzera
Jauna cijoan orduan.

264

- 40 Jesus onela icusi , eta
Pilatos erruquiturie,
Dio berriz , nic ez det arquiten
Guizon onetan culparic,
Ill-ezazute
Nay badezute
Erroman ez da leguerie.
- 41 Ayec deadar, Jauna dalaco
Pilatos bildur bacera
Datorquiela gure animai
Orren odola gañera,
Ez guera ardura,
Gure contura,
Condena ezazu Gurutzera.
- 42 Juez gaitoac Sacerdoteen
Esana egeitea-gatic,
Publicaten du sentencia bat
Ez iñore oquerragoric,
Ala ere nai du
Libre guelditu
Jaungoicoaren odoletic.
- 43 Alier alferric Presidentea
Garbitzen ditue escuac
Juez justutzat iduqui azan
Hipocritori munduaic,
Loituric hago,

265

- Bañan gueyago
Hi baño-ere Juduac.
- 44 Gurutze batean mundu gucico
Pecatuac cituela,
Abiatu zan Calvariora
Jesus lapur bat becela,
Artu Gurutzea,
Au da videa,
Galduso guera bestela.
- 45 Salvadorea pauso batere
Eciinic emanic aurrera
Arbola astunac aspiraturie
Venzuto zuan lurrera,
IO becatua
Zure pisua,
Carga gucia zu cera!
- 46 Ecin bacarric eraman zuan
Zalaco guciz astuna,
Eta argatic eman cioten
Cirineoa laguna,
Dichasco guizon
Cerade Simon
¡Norc leuquean zure eguna!
- 47 Uide onetan cijoanean
Calvarioco mendira,
Bere semea contemplatzeko

Ama cegoan beguira,
An dira penac
An tormentuac,
Martirioac an dira.

- 48 Ama Virgiña affigita
Iehi itzatzu beguia.
Estali zaite , ain bague ere
Asco darama Semeac
Tormenturican,
Batere itzican
Ez dizu utzico negarrac.

- 49 Biraltcen ditu Ámac beguiac
Semearen icustera,
Bañan viotzac sufritu ecin ta
Biurtzen dira atzera:
Datoz argatic,
Beguia-gatic
Viotzac itz eguitera.

- 50 Semearenac esaten dio
Badaquizu Ama maitea,
Asco sentitzen badezu ere
Onela ni icustea,
Bestela ecin
Ceruarequin
Eguingo dala baquea.

- 51 Nere Aitaren vorondotea

Ceurea beti daucazu,
Aren esanae narama: Agur
Bendicioa indazu,
Nere ordeaz
Becatariaz
Contua ceuc iducazu.

- 52 Zuaz nere seme maitea,
Illeera ordu onean,
Bañan nola ni utci nazu
Bacardade ain tristeau
O nola bai nic,
Eta ondo pocic
Jarraituco nizuquean.

- 53 Salvadoreoa onela pena
Eguiñic vide erdia,
Veronicaren caridadeac
Quendu cion icerdia,
Obra onen pagu
Jaunac uztzen du
Pinturan bere arpegua.

- 54 Ceramaizquian bere laguntzan,
Jerusalengo alabac
Penaren andiz beguetatice
Urturic beren viotzac.
Eta berengana
Biurturic , Jaunac,

268

Dio , ¡Ay Emacumeac!

55 Arbola ece au erre badu

Becatuaren su garrac

¿Nola ez ditu abrasatuco

Su orrec egur igarrac?

Ez neri negar,

Ez det nic bear

Becatuari negarrac.

56 Eldu ciraden Calvariora,

Nun ceuden prest borroao

Mundu gucico eguilleari

Josteco oñac eta escuac,

Icusi cezan

Bigarren Adan

Arbola artan munduac.

57 Norc ditu escu , oïñ orienta

Burniarequin idiqui,

¿Gorrotoac , edo amorioac

Odolezco lau iturri ?

Bularretican

Ate egüinican

Amorioa da aguiri.

58 Beltzez janciric ezcutatzen du

Ceruac bere arpeguia

Lotsagatican guelditzen dala

Gorrituric Illargua,

269

Gau illunean

Cegoanean

Altuena eguzquia.

59 Austen dirade arriac , nola

Daude viotzac osoric

Abe batean dolorez ilteen

Gure vicitza icusiric,

Becatariac

Gora beguiac

Negar iturri egüinic.

60 Gogotic negar eguingo dizut,

Jarriric cere oñetan,

Nere Jaun ona zaitudalaco

Ipiñi Gurutzean,

Daucat damua

Zu ofenditura

Gauza gucien gañean.

62 Izanagatic , Jesus maitea,

Nere becatua andia,

Preciosoa da Zure Odola

Au daquidala balia,

Piedadea

Nere jahea,

Jauna Misericordia.

ARQUIVIDEA.

Iracurleari avisoa..	3
Cristabaren devocioric Santuenac	7
Meza ta comunio sagraduaren dotrina	15
Goiceco oracioac	21
Asteko zazpi egunetako meditacioa	24
Asteleneco meditacioa	34
Aste arteraco, Aste azqueneco.	40 44
Osteguneraco, Ostiraleraco.	48 52
Larumbata, Igandea..	56 61
Avemarietaraco oracioa.	65
Maico oracioac	67
Ondo confesatceco ejercicioa.	70
Esamiña concienciacoa.	74
Esamiña ondoreco oracioa	98
Jaunari barcacia escatececoa	99
Confesio aurreco acto contriciozcoa	102
Beste iru consideracio guci z egoquiac.	105
Confesio ondoraco oracioa.	113
Comunio espirituala nola dan	114
Bera eguitate modu errazzac.	116
Ondo comulgatceco ejercicioar	20
Comunio Santua arteco media	25
Comunio onderengo Oracioa	131
Meza Santua cer dan.	133

